

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen
celo leto . . . . . K 24—
pol leta . . . . . 12—
četrt leta . . . . . 6—
na mesec . . . . . 2—

v upravnštvu prejemani
celo leto . . . . . K 22—
pol leta . . . . . 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izloja vsak dan svester izvzemski nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Pesamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto . . . . . K 25—
pol leta . . . . . 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:
celo leto . . . . . K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto . . . . . K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu: Knaflcova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

K letnim poročilom srednjih šol na Slovenskem za šolsko leto 1909/10.

I. Gimnazije.

Minister za bogocastje in pouk je dne 20. sušca 1909 izdal novi učni načrt za gimnazije v Avstriji. V dotični odredbi se pravi, da se mora novi načrt uvesti v nižji gimnaziji in v petem razredu že v šolskem letu 1909/10. Poleg preuredbe v načinu in razdelbi pouka za posamezne predmete predpisuje novi načrt tudi nove obvezne predmete, in sicer telovadbo v celoti ter risanje v nižji gimnaziji. Nemška gimnazija v Pulju je celo dobila od ministrstva 1164 K 22 vin. za novo telovadno orodje. Na nobeni slovenski (bolje rečeno utrakvistični) gimnaziji na Kranjskem, niti na samostojnih slovensko-nemških razredih v Celju se nista vpeljala ta dva predmeta! Zakaj se slovenske šole tako zanemarjajo?!

Poslovenjenje kranjskih gimnazij napreduje. Letos so se učili v V. razredu verouk, matematika in prirodopis, v VI. razredu pa verouk s slovenskim učnim jezikom. Čudno pa dirne ministrska odredba od 1. vinotoka 1909, št. 39.330, da se naj zemljepis in zgodovina v višjih razredih ter matematika od 6. razreda naprej še dalje pončujejo v nemščini. To je ba je zato, da bi se dijaki bolj vadili v nemščini. Toda to je stvar nemščine kot predmeta, ne smejo pa imeti drugi predmeti tega postranskega namena, ker je vsak učni predmet sam sebi namen. Slovenski profesorji kot strokovnjaki v srednješolskih stvareh, so že opetovano pojasnili svoje stvarno stališče v tej zadevi. Zemljepis in zgodovina sta za poznanje domovine in sveta, za umevanje državne in deželne ustave in uprave ter v vzgojnem oziru tako važna predmeta, da je neopravičljivo, če se učita v tujem, neneu ne popolnoma umljivem jeziku. Pri matematiki se razmeroma malo govori, tako da bodo pri njej dijaki v nemščini malo pridobili, veliko pa izgubili na preciznem znanju in izražanju. Sploh je to polovičarstvo, kakršnega ne trpi noben drug narod v državi.

Slišijo se ugovori, da absolutni slovenskih srednjih šol ne bodo dobili uradniških služb. Da jih dobijo,

to bodi skrb naše javnosti, ki naj dela na to, da se po vseh uradih vpelje slovensko uradovanje. Sicer pa imajo Cehi že nad 40 let svoje srednje šole in vendar imajo v vseh strokah dovolj čeških uradnikov nemščine zmožnih doma in še po vseh drugih avstrijskih kronovinah.

Vkljub poslovenjenju gimnazij glede učnega jezika je uradovanje v njih in v kranjskem deželnem šolskem svetu skozinskoz nemško. Tudi izvestja so nemška razum II. državne gimnazije v Ljubljani. Ena edina gimnazija je zapustila nemško tiskarno in dala svoje izvestje tiskati v »Katoški tiskarni«. Ljubljanske srednje šole pa so še vedno monopol tvrdke »Kleinmayr & Bamberg« tako glede kupovanja knjig in tiskovin, kakor glede tiskanja letnih poročil.

Zapostavljanje slovenskega profesorstva se nadaljuje, čeravno ima vsak slovenski profesor usposobljenost za dva učna jezika, za slovenskega in nemškega, nekateri celo za tri. Lani je bilo na 4 slovenskih državnih gimnazijah na Kranjskem 26 suplentov, letos pa koncem leta skupaj 1596

javnih učencev, 50 definitivnih, 1 provizorični profesor in 35 suplentov. Suplenti torej tvorijo 40% vseh učnih moči! Dve kranjski nemški gimnaziji imata skupaj 255 javnih učencev (manj ko najslabše obiskovana slovenska), 15 definitivnih, 5 provizoričnih profesorjev in samo 3 supleto, to je le 13% učnih moči teh dveh zavodov. Na slovenskih gimnazijah pride na eno učno moč (z všteti suplenti) 18, na nemških pa le 11 dijakov.

Temu se ni čuditi. Saj je imela nemška gimnazija v Ljubljani v IV. razredu 13 dijakov, v V. razredu 14, v VI. razredu 15, v Kočevju pa v IV. razredu 13, v V. razredu 16, v VI. razredu 9 in v VII. razredu 8 dijakov. Obe skupaj bi dale prav siabe razrede. Samostojni slovensko-nemški gimnazijški razredi v Celju so imeli lani v IV. razredu ravno toliko dijakov, kakor letos obe nemški gimnaziji na Kranjskem. In vendar se ti razredi v Celju niso razširili v celo samostojno gimnazijo. Kje tiči vzrok temu?

V ostalem naj govori statistika:

Gimnazija:	vseh dijakov	Slovencev	Nemcev	prilavljani razred
Ljubljana I. gimnazija	585+19	559+16	18+2	—
Ljubljana II. gimnazija	412+1	406+1	1	—
Ljubljana nemška gimn.	127+15	4	118+15	—
Kranj	302+10	298+10	3	—
Novo mesto	267+7	276	7	—
St. Vid	210	210	—	—
Kočevje	128+2	10	116+2	19
Celje višja gimnazija	301+5	81	218+5	12
Celje slovenski razredi	145	145	—	—
Maribor	496+12	288+4	208+8	—
Ptuj	178+4	29+2	148+2	22
Celovec	486+3	82	400+3	—
Beljak	307+7	12+1	294+6	33
St. Pavel	199	18	171	—
Gorica	623+3	302	50+2	52
Trst	517+22	173+4	172+9	—
Pulj	166+28	20+3	55+18	26+2
Pazin	197+13	41	—	—

S + pristeto število pomeni privatiste in privatistke. Novomeška gimnazija šteje po narodnosti vse sprejete dijake, ne samo one, ki so bili ob koncu leta. To moti nekoliko vse račun. Po učnem jeziku je privatna gimnazija v St. Vidu edina popolnoma slovenska — o ostalih kranjskih gimnazijah smo že prej govorili. Na samostojnih slovensko-nemških razredih v Celju se uči polovica predmetov v slovenskem, polovica v nemškem jeziku; istotako na slovenskih

paralelakah v nižjih razredih v Mariboru. Vse druge navedene gimnazije so nemške, le v Pazinu je čisto hrvaška. Zakaj sme ta biti jezikovno čista? Razum navedenih je na Primorskem se mestna italijanska v Trstu, državna italijanska v Kopru, deželna italijanska nižja realna gimnazija v Pazinu in mestna hrvaška realna gimnazija v Voloskem (letos I. razred). Učenci pripravljanih razredov v prvih rubrikah nišo všteti.

kratkem sedel za mokro obloženo mizo, vesel fant med veselimi drugovi. Saj vemo vsi, kako se nadaljuje in zaključiti taka reč; jutranja zarja in zadnja že napol obledela zvezda je vedla družbo in Virnika še posebej v posteljo — bože moj, kdo bi jim zameril!

Kdo bi jim zameril! — a ko se je Virnik prebudil in pogledal s silnim strahom na uro, si je zameril zelo. »Kanaljka«, se je razjel sam nase in bliskoma skočil iz postelje, pogledal še enkrat s široko razpetimi očmi na uro in v svojo vzradoščenjo opazil, da je vendarle šele poldevetih. A druga nevarnost: komaj se je obdržal na nogah; moral se je prijeti za mizo, da ni omahnil na tla. Le z največjo težavo je prišel do omare, in vzel ven nedeljsko obleko.

»Kaj za vraga smo pili, da nisem za nobeno rabo«, je klet na glas in se hitel opravičiti. Polagoma si je nekoliko opomogel, popil na silo žlico kave in nesigurnih korakov odhitel na ulico.

»Sakrament, pa ravno danes; čisto nalašč!« je klet svojo pot. Hodil je počasi, ker ni mogel hitreje in se mu je hotelo zvrtni v glavi. In želo-dec, o izgubljeni sin, — ta je bil tako čudno slabe volje; kakor da leže same puste luščine notri in se drže na jok, tako krmečljivo in kisló... in pusto... »Morda mi pomaga

II. Realke.

Ta študij je pri nas skrajno zanemajen. Na Kranjskem je pred 10 leti bila ena realka in še to so smatrali Nemci za svojo domeno. S požrtvovalnostjo mestne občine idrijske smo dobili drugo realko, ki se je lani poddržala. Proti dvema realkama pa je v deželi sedem gimnazij. Kranjska je menda edina dežela v Avstriji brez deželnega realnega zakona. Na Spodnjem Stajerskem so tri gimnazije in ena realka, a še te realke se Slovenci ogibajo. Ravnotako je na Koroškem. Na Primorskem so tri nemške državne realke in dve italijanski (mestna v Trstu in deželna (višja) v Pazinu). Tudi tukaj Slovenci bolj silijo v gimnazije, četudi jih je v realkah razmeroma več ko v drugih deželah.

Neopravičena antipatija Sloven-

ceo do realk se javlja tudi v tem, kako je na realkah preskrbljeno za Slovence. Slovensčina se uči redno le na goriški in na kranjskih realkah. Na goriški in idrijski realki so slovenski maturanti dobili iz slovensčine po tri naloge na izbiro, na ljubljanski pa samo eno. Ali veljajo za ljubljansko realko in za g. deželno šolskega nadzornika Belarja drugačni predpisi kakor drugod? V Mariboru, Celoveu in Trstu je slovensčini odmerjen le skromen kotichek v nižjih razredih.

Tako zanemarjamo Slovenci svoje lastno korist in se ne brigamo za tehnične poklice, dasiravno živimo ob morju in ob uhođu na Balkan, kjer bi se dalo dobro zaslužiti s tehničnimi vedami.

Statistika realcev na slovenskem ozemlju je sledeča:

	vseh dijakov	Slovencev	Nemcev	prilavljani razred
LJUBLJANA	488+2	280+2	197	—
IDRIJA	243	237	5	30
MARIBOR	258+2	11	243+2	—
CELOVEC	392+2	8	375+2	—
GORICA	436+3	162	65	79
TRST	481+5	69+2	169+1	—
PULJ	154+8	5+2	64+3	—

Slovencev nas je na tem ozemlju več ko trikrat toliko kakor Nemcev, pa imamo manj realcev ko Nemci.

III. Ženski srednješolski študij.

Tu je v prvi vrsti mestni dekliški licej in z njim združeni ostanek višje dekliške šole v Ljubljani. Dekliški licej je nekako srednja šola v miniaturni: daje absolventkam ugodnosti za nekatere poklice: za učiteljice, za pošto, za lekarništvo, za licejsko profesuro itd. Ljubljanski licej je imel v treh razredih 182 gojenk, večinoma hčerk ljubljanskih staršev (120). Zunanji starši se ne odločijo radi, da bi dali desetletno dekle za doma. V tem oziru je bila višja dekliška šola primernejša, ker je sprejemala deklice po dovršeni ljudski šoli. V preteklem letu je bilo v II. in III. letniku višje dekliške šole 120 gojenk in sicer skoraj polovica (59) izvenljubljanskih. Nadalje je bil na liceju pedagoški tečaj z 31 in trgovski tečaj z 51 gojenkami.

Nekateri starši se ne zadovoljijo z licejem, ampak želijo svojim hčerkam dati gimnazijsko izobrazbo. Zad-

nja leta je naučno ministristvo dovolilo, da se deklice vpišejo kot privatistke in da smejo kot gostje biti prisotne pouku. Takih dijakinj je bilo v celem 40 Slovenk in sicer na prvi gimnaziji v Ljubljani 16, v Kranju 10, v Mariboru 4, v Ptuj 2, v Trstu 4 ter v Pulju na gimnaziji 2 in na realki 2. Letos je izšla nova odredba, ki omejuje število hospitantinj na 5%.

Prav primerno je, da si iščejo dekleta tudi druge učne poklice, da ne bodeno imeli samih učitelj. Ženska učiteljica so dozdaj edine šole, v katerih imamo Slovenci nadprodukcijo.

IV. Splošne opombe.

Vzgojno delo na srednjih šolah se giblje večinoma v starem izvoženem, deloma zavoženem tiru. Roditeljski sestanki, ki bi naj pospeševali stiko med šolo in domom ter širili med občinstvom smisel za dobro vzgojo, so se lani začeli na več gimnazijah, letos pa so se nadaljevali le še na idrijski realki in posebno živahno na drugi državni gimnaziji v Ljubljani.

Zanimivo je, da je na tržaški državni gimnaziji učiteljska konferenca

LISTEK.

Nesrečen dan asistenta Virnika.

Napisal Andrej S o b o t a.

V soboto popoldne je dobil asistent Virnik majhno, drobno pisemce, ki ga je bil že na prvi pogled zelo vesel. To veselje je že prihodnji trenutek poskočilo na stopnjo superlativa, ko je prebral to malo, drobno pisemce. In z upravičenjem: vsebina je bila zelo razveseljiva.

»Predragi! Pisem v naglici. Jutri mi je končno vendar enkrat mogoče, da pridem v mesto. Pripeljem se sama, ob 9. dopoldne. Če imaš čas in če me imaš še vedno rad, pridi na kolodvor; dopoldne bova lahko ves skupaj, popoldne moram k teti. In zvečer moram že nazaj. S pozdravom!

Tvoja Malči.»

Malči je bila učiteljica v hribih neke in z Virnikom sta se imela rada. V mesto je prišla le redkokdaj, zato in zato; kadar je prišla, je bil za Virnika velik praznik in za gospodično Malči tudi. In jutri je tak dan! Asistent Virnik je poskočil v radostnem ntrpu mladostnega srca, ki

je bilo v taktu nepoznane melodije. In ta melodija je polagoma, od hipa do hipa, zvenela bolj domače, bolj znano, naposled jo je Virnik razumel popolnoma. In ni mu dala globla njegovega omotenega srca preje miru, dokler ji ni dal zaželenje prilike, da je planila na površje; brez figur: asistent Virnik je prišel s svojim močno in prijetno donečim glasom prepevati po vrsti vse lepe pesmi, ki so mu prišle v spomin. In staričava, zgrbljena in nočedna devica, ki je stanovala vis-a-vis, je zagodrnjala sama v svojem tisočkrat varanem srcu z ajdovsko nevoščljivostjo: »Ze spet se dere ta kembelj; ga bo že minilo!« Zmirom ga je imenovala ta devica tako in zamerila mu je zelo, če je pel.

Popoldan v uradu je pretekel brž, Virnik je po večerji, v mraku že, stal veselo razpoložen na ulici pred hišo in premišljeval, kako bi in kaj. Seveda se je zgodilo, da se je odločil za gostilno, na četrt stajerca, da bo preje večer v kraju in bliže jutrišnji dan in praznik in kolodvor.

Kaj more človek, sirotna stvar, zato, če ga včasih nenadoma prime za uho, in mu ga nategne za neslano šalo. Virniku se je zgodilo tako: v gostilni so sedeli in pili njegovi znanci na čast in račun godovnika Majzelja, in ker je bil gospod asistent izobren pevec in prijatelj družabnik, je v

brinjevec, kakor včasih; čeprav pravijo drugi, da ni za tak slučaj, mu je šlo trudno skozi misli, ko je šel mimo kavarne. Stopil je noter in naročil, a že ko je izpil prve kapljice, mu je postalo zoprno, tako zoprno, da je moral nemudoma postaviti čašico na drugo stran mize, ker mu je bil celo duh po pičaci tako nevsvočen, da ni mogel prestati in je želodec pritajeno zagodrnjal in napravil poskus kretnje, kakor bi hotel zidati barikade v zrak.

Plačal je in šel dalje, hitro, kolikor je pač mogel in klet neutrudljivo. Do kolodvora je bilo za solidnega meščana še pet minut, pogledal je na uro — kazala je štiri minute pred deveto. Zbral je vso voljo in vse moči: »Zamuditi ne smem, in če se vse polomi v meni.« In natančno tisti trenutek je stopil na peron, ko je zavozil vlak na postajo. Tisočkrat zahvaljena, Fortuna!

Vesel pozdrav, srečen nasmeš in tako dalje. Ko sta šla nato skozi dreved, je povzdignila Malči s skrbjo narahlo omračena oči do njegovega obraza in vprašala sestrsko:

»Tako bled si. Kaj si bolan?«

Virniku je bilo sitno, zelo sitno; a ravno ta zadržka je dala njegovim mislim še prilično dovolj pročnosti, tako da je odgovoril še dovolj pametno.

»Bolani? Kaj bom bolan! No, ali pa. Veš, če čaka človek tako nestrno in tako težko, kakor sem jaz čakal, potem že stopi bledota v lica. Saj celo noč nisem nič spal; ure so šle mimo brez spanca, vse polne pričakovanja... tako težko sem te čakal.«

Pogledala ga je hvaležno. Virnika pa je bilo prvi hip nato malo sram, ko se je spomnil, kako jo je pričakoval, nato pa mu je bilo všeč, da so misli tako bistre.

Dokler sta šla hitro, je Virnik skoro pozabil na slabost in pobitost; ko pa sta prišla dlje, po stezi, kjer ni bilo ljudi, in sta hodila počasneje, je zopet začutil, da je ves truden in slab, v želodec je nekaj peklo in godlo svojeglavo, semintja je zavilo s tenkim, polslisno evilečim glasom, kakor če... no, znano je pač, kako. Zbal se je, da bi ona slišala to pomenljivo jutranjo simfonijo, zato se je držal kolikor mogoče proč od nje in se vsak hip obračal v stran, kakor da motri pokrajino ob poti. In Malči se je nalahko čudila, da je danes tako zmehren; drugače je bil ves goreč in zelo ljubeznjiv.

Virnik se je trudil, da bi pozabil na svojo nesrečo, poskušal je govoriti bolj na gosto, sploh — misliti na vse drugo in napraviti vse mogoče, samo da bi ona ne opazila, kako nesposobno se je pripravljval za ta praznik.

2. aprila poskusoma dovolila
učencem samopravo po amerikan-
skem vzoru. Letno poročilo pravi, da
je ta poskus dozdaj prinašal prav do-
bre uspehe. Kaj ko bi poskusili s tem
tudi na drugih zavodih?

Srednješolsko dijaško podporni-
štvo je mestoma prav lepo napredo-
valo. V Ljubljani se je osnovalo novo
društvo »Domovina«, ki vzdržuje di-
jaško kuhinjo. Dijaki prve gimnazije
v Ljubljani so priredili gledališko
predstavo, klasično »Antigono«, v ko-
rist podporni zalogi (čisti dobiček
K 316.88). Takih prireditelj je na nem-
ških solah več. Na gimnaziji v Celov-
cu je dala Schillerjeva slavnost
K 126.46 za izletni fond, iz katerega
dobivajo ubogi dijaki podporo za po-
nuče izlete, ki bi se jih sicer ne mogli
udeležiti. Hvalevredna misel! V Be-
ljaku so dijaki predstavljali Schiller-
jeve »Roparje« (540 K) in priredili
plesni venček (K 142.50) za podporno
zalogo. V Pulju sta srednji šoli pri-
redili skupaj borilno akademijo in
slavnost s telovadno in športno tek-
mo v isti namen (K 297.63).

Novi ravnatelj II. gimnazije v
Ljubljani se je lepo vpeljal v usta-
novitvijo »Podpornega društva za
učence«, kr. II. drž. gimnazije v
Ljubljani, ki je že v prvem letu na-
bralo K 2144.76.

Med javnimi zastopi in denarni-
mi zavodi, ki so darovali za srednje-
šolske podpirne zaloge, so sledeči:
kranjski deželni odbor 2600 K za
kranjske srednje šole z izjemo idrijs-
ke realke, c. kr. ministrstvo za javna
dela 300 K, mestna občina idrijska
200 K, mestna občina hranišnica in po-
sojilnica v Idriji 100 K, idrijska
realna, obč. svet Ljubljanski 150 K
za II. državno gimnazijo; Kmečka
posojilnica ljubljanske okolice 200 K,
Glavna posojilnica v Ljubljani 80 K;
hranišnica v Novem mestu 200 K, v
Kandiji 50 K, v Črnomlju 20 K, v
Zažemperku 20 K, v Kranju 20 K;
občina Smihel-Stopiče 40 K. — Po-
grešamo še nekatere večje denarne
zavode!

Na Štajerskem so darovali:
okrajni zastop v Šmarju 60 K; po-
sojilnica v Celju 1000 K, na Vranskem
300 K, v Šmarju 100 K, v Ptuj 60
K, v Mariboru 50 K, v Vojniku
12 K, v St. Ilju 10 K, Južnoštajerska
hranišnica 200 K. To je samo za pod-
pirne zaloge. Razum tega podpirajo
štajerski denarni zavodi tri slovenske
dijaške kuhinje v srednješolskih
mestih.

Nemci se tozadevno bolj zavedajo
svojih dolžnosti. Kočevska gimnazija
je razdelila med majhno število svojih
dijakov K 2092.26 K — slovenska
nobena toliko! — in sicer je dobila od
kneza Auersperga 1000 K, od kočev-
ske hranišnice 400 K, od »Schul-
vereina« 400 K, od »Südmark« 100
Kron, od trboveljske premogarske
družbe 200 K. Celjska mestna hraniš-
nica je darovala 300 K nemški gimna-
ziji v Celju, mestna občina ptujska
100 K, okrajni zastop ptujski 200 K
slovenskega denarja za nemške ptujs-
ke dijake. Koroška hranišnica v Ce-
lovcu je prispevala 2900 K za podpor-
ne zaloge štirih koroških srednjih šol.

Skrb za zdravje dijakov se kaže
skoro edino v mladinskih igrah. Za-
nimivo je, da je naučeno ministrstvo
kočevski gimnaziji dovolilo K 191.60
za igralno orodje. Nekaj zdravnikov
zdravi uboge dijake brezplačno. Iz-
vestji gimnazij v Gorici in Pulju po-
ročata, da se redno preiskujejo oči
vseh dijakov. Mestna občina ljubljans-
ka je letos nastavila dva šolska
zdravnika za mestne šole, h katerim
spada od srednjih šol tudi dekliški li-
cei. To vse so častne izjeme. Sicer pa
se za dijaško zdravje pri nas nikdo

ne briga. Manjka sistematičnega dela
v tem ozirom. Skrajni čas je, da se to
razmerje temeljito izpremenijo, da bo-
do dijaki tudi telesno krepki in
zdravi.

V. Konec.

S tem podajamo tretjo kritiko
naših srednješolskih razmer na pod-
lagi letnih poročil. V veliko zadošče-
nje nam je bilo priznalo pismo, ki
ga je dobilo uredništvo lista od češke-
ga visokošolskega profesorja za obja-
vo naših »Glos k letnim poročilom
srednjih šol na Slovenskem« 1. 1908.
Slovenici sami so se malo zmenili za
te članke. Poklicani činitelji se ne br-
gajo dovolj za pravi razvoj našega
šolstva. Kar smo gojili pred dvema
letoma in lani, je večinoma tudi letos
še nepopravljeno!

Letna poročila takozvanih sloven-
skih gimnazij: prve v Ljubljani, v
Kranju, v Novem mestu in slovensko-
nemških razredov v Celju so še vedno
nemška, za slovenske starše nera-
zumljiva! V Ljubljani se je na gi-
mnazijah v V. razredu priredil
učil v slovenskem učnem jeziku, v
Kranju pa nemški, novomeško poro-
čilo pa o tem ni nič pove. Ali se gg.
profesorji-strokovnjaki in gg. ravnat-
elji kot kolegi ne morejo pogovoriti,
da bi postopali enotno?!

Ze dve leti poudarjamo, da je na
Kranjskem dovolj slovenskih gimna-
zijcev, pa premalo realcev. In vendar
število gimnazijcev znatno raste (le-
ta 1908: 1594, letos 1764), realci pa se
komaj množijo (1. 1908: 509, letos pa
519). Tudi na Primorskem je letos
razmerje med slovenskimi gimnazijci
in realci nekoliko neugodnejše za re-
alce kakor leta 1908. Koroško je v
vseh ozirom in seveda tudi v srednjem
šolstvu za Slovence zadnja dežela.
Lani je odšel iz Beljaka edini sloven-
ski profesor. Na celnem Koroškem je
sedaj samo en definitivni slovenski
profesor, pred nekaj leti so bili še 4.

Da se niti na Kranjskem sloven-
skim profesorjem ne godi bolje, smo
že prej dokazali. Ponavljam le kriče
slučaj, o katerem smo poročali lani.
Iz prve gimnazije v Ljubljani je bil
germanist dr. Riedl prestavljen na
nemško gimnazijo, od tam je postal
ravnatelj v Kočevju. Na nemški gi-
mnaziji v Ljubljani je dobil definitiv-
nega naslednika že junija lanske le-
ta: na I. gimnaziji, od katere je prej
odšel, pa je mesto še vedno nezasede-
no in je dotični profesor germanist
samo pridržen. Zavod s 635 dijakov in
17 razredi je že dve leti brez stalnega
germanista!

Število slovenskih dijakov na
spodnještajerskih srednjih solah se
vedno pada. Na mariborski gi-
mnaziji je leta 1900 bilo 341 Sloven-
cev (72%) in 134 Nemcev. 1. 1908 pa
290 Slovencev (64%) in 163 Nemcev,
letos 288 Slovencev (57 $\frac{1}{2}$ %) in 210
Nemcev. Mesto slavista je po odhodu
prof. Majcigerja še vedno nezase-
dano. Leta 1906 je bilo na Spodnjem
Štajerskem 651 slovenskih gimnazij-
cev, letos pa le še 543. Slovenskih re-
alcev tu sploh ni. Ze dve leti opozar-
jamo na to pojemanje slovenskih di-
jakov na Štajerskem, toda zastoj.
Za vse drugo imajo ljudje čas in de-
nar, le za izobrazbo mladine ne!

Kar smo pisali o pouku sloven-
ščine lani in pred dvema letoma, je
žalibog še vse v veljavi. Istotako o
prostih predmetih. Novomeška gi-
mnazija še vedno ne nudi dijakom
prilike, da bi se naučili stenografije.
V Kranju je obiskovalo slovensko ste-
nografijo 18 dijakov, nemško pa 65.
Katero bo večina v življenju bolj ra-
bila? Dolžnost profesorjev bi bila, da
dijake poučijo! O risanju in telovadbi
smo že v začetku omenili, da bi se
morala učiti obvezno. A tudi kot pro-

sta predmeta ju Slovenci premalo
obiskujejo.

Grajali smo triaške slovenske
srednješolske, da ne obiskujejo sloven-
ščine. Ali so se znabiti poboljšali?
Kaj še! Na gimnaziji je od 177 slo-
venskih dijakov in dijakinj samo 159
obiskovalo obvezno slovenščino. Raz-
meroma bolj se zanemarlja slovenšči-
na v višjih razredih. Na realki se uči
slovenščina samo v nižjih razredih.
Letno poročilo pa ne pove, kdo je včil
ta predmet. Od 77 Slovencev prvih
4 razredov se je le 28 tim videlo vred-
no učiti se slovenščine. To meče prav
čudno luč na toli slavljeno triaško
narodno zavednost. Ali je znabiti
obisk slovensčine dijakom otežkočen?
Trijaški narodni krogi naj se pobri-
gajo za to.

V celoti moramo poudarjati, da
imamo Slovenci še vedno premalo
srednješolcev. V začetku šolskega le-
ta je bilo v celni Avstriji 92.630 gi-
mnazijcev in 48.067 realcev. Na 1000
prebivalcev zadnjega ljudskega šet-
ja pride 3.54 gimnazijcev in 1.84 re-
alcev. Slovenci smo imeli ob koncu
šolskega leta okoli 3000 gimnazijcev
in 800 realcev. Na 1000 Slovencev
pride 2.40 gimnazijcev in 0.64 real-
cev. Manjka nam torej do istega raz-
merja še kakih 1200 gimnazijcev in
1500 realcev!

Omenili smo že, da ima Kranjska
razmeroma dovolj slovenskih gimna-
zijcev. In vendar se čuti pomanjkanje
v stanovih, ki izhajajo iz gimnazij.
Kranjski slovenski sodniki ne zado-
stujejo za Kranjsko, vsled tega usi-
ljuje sodna uprava Nemce in deloma
štajerske Slovence, tako da na slo-
venskem Štajerskem ni skoro nič slo-
venskih sodnikov vključno precejš-
nemu številu štajerskih Slovencev v
sodnem stanu. To so skrajno nezdrave
razmere. Podobno je tudi v drugih
poklicih.

Naša skrb bodi, da pošiljamo do-
volj dijakov v srednje, visoke in raz-
ne strokovne šole, da ti dijaki svoje
posvetijo domovini tam, kjer jih ona
najbolj potrebuje! Zato pa je potreb-
no, da imamo vsestransko razvito na-
rodno šolstvo. Izobrazba je pogoj
kulturnega in gospodarskega na-
predka!

Vsakemu svoje.

K uvodnemu članku, ki je bil
priobčen v našem listu minolo sobo-
to, smo prejeli pod gorenjim naslo-
vom od nekod pripomnjo, ki jih ho-
čemo objaviti brez komentarja, z žel-
jo, da se oglase tudi drugi poznavalci
zgodovine naše jezikovne ravno-
pravnosti ter tako ugotove, kar je za-
pisano na čelu tega spisa: Vsakemu
svoje. Dobljeno poročilo se glasi:

Uvodni članek »Ob slovesu...«
v št. 419. »Slov. Narod« z dne 26.
novembra t. l. se bavi z umirovlje-
njem dosedanjega deželnošolskega
predsednika v Ljubljani plem. Le-
vičnika. Resnica in pravico ljubežnost
zahtevata, da se v tem članku pl. Le-
vičniku pripisane zasluge vzamejo v
kritični pretres. Po vsebini tega
članka bi namreč javnost lahko mi-
sila, da je pl. Levičnik edini stvar-
nik, stebler tiste mrvice slovenskega
uradovanja pri sodiščih, katero smo
dosedaj v zadnjih desetletjih od mini-
stra Pražaka sem. Temu pa ni tako.

Ko se pl. Levičniku še sanjalo
ni, da bo kot Slovenec, kot mož na-
rodniak zasedel predsedniški stolec
ljublanskega dež. sodišča, orali so
že ledino slovenskega uradovanja
pri sodiščih od duha l. 1848. in te-
meljni zakonov l. 1867. navdahnje-
ni močje in njih učenci vseh slojev.
Omenjamo mimogrede le nekaj
imen: štajerski dr. Kočevar, Vošnjak,
dr. Razlag, dr. Serbec, dr. Domin-
kuš, potem dr. Zarnik, Grasselli, dr.
Zupanec, dr. Poklukar, Kersnik, Jur-
čič in dr. Tavčar; sodniki Trnovce,
dr. Vojska, Hrašovec, neomahljiva,
neupogljiva moža Nabernik in dr.
Skofic. To se je godilo v časih Wa-
serja, Gertscherja, Heinricherja in
Jemikerja.

Kakor pl. Albert Levičnik kot
podpredsednik in potem kot predse-
dnik ljubljanskega dež. sodišča za
svojo osebo ni nikdar ali le v skrajni
sili uradoval slovenski, tako je de-
tal že kot okrajni sodnik v Ptuj.
Slovensko vince piti, slovenske pes-
mice peti in se časih Albert časih pa
tudi Vojteh imenovati je sicer prav
lepo, ali to se še ne more imenovati
borenje za slovensko uradovanje.

Resnica je, da ni pl. Levičnik za
slovensko uradovanje ničesar storil.
Nikdo drugi kakor jurist-velikan,
deželni predsednik Winkler in od
Waserja iz Grada poslani deželno-
sodni predsednik dr. Kočevar, po-
znejši von Kondenheim sta bila tista
moža, ki sta uveljavila čisto sloven-
sko uradovanje. Dr. Kočevar je koj,
ko je nastopil svoje mesto zahteval
od njemu podrejenih sodišč, naj mu
predložijo vse pri njih rabljene posa-
mezne slovenske obrazce. On je bil ti-
sti, ki jih je potem pregledal, razvr-
stil, uredil, jih s pomočjo dr. Ferjan-
čiča, Vencaja in dr. Babnika redigir-
al in jih končno poslal ministrstvu

v potrditev. On je bil tisti, ki je stro-
go gledal, da so sodišča potrjene slo-
venske tiskovine rabila. Dr. Kočevar
je bil tisti mož, ki je izposloval dr.
Babniku dopust za sestavo slovenske
pravne terminologije, ki jo je dr.
Babnik s sodelovanjem Milčinskega
izdal in ki je temelj slovenskemu
uradovanju.

Po prizadevanju dr. Kočevarja
je izdal sedanji nadsvetnik v Gradcu
Levec po nemškem Frühwaldu ureje-
no knjigo obrazcev za slovensko ura-
dovanje pri sodiščih s čisto sloven-
skim navodilom za pisarno in za in-
terno poslovanje. In dr. Kočevar je
bil tisti, ki je enako kakor deželni
predsednik baron Winkler skrbel za
naraščaj slovenskih sodnikov, za njih
temeljito pravniško vzgojo in za pra-
vilen zunanji nastop. Po predsedni-
ku dr. Kočevarju upeljane čisto slo-
venske tiskovine so se po nasvetu
Vencaja vezale v knjigo, katere so
najde še sedaj pri nekaterih nem-
ških sodnikih ljubljanskega sodnega
dvora. A tudi ko so stopile l. 1898.
nove civilnopravne postavbe v moč,
so bile v rabi čisto slovenske tiskovi-
ne v vseh zadevah.

Šele l. 1902. je začela justična
uprava z izdajo novih tiskovin za
izvensporno postopanje ter poslala
ljubljskemu predsedništvu v Grad-
cu napravljene prestavljene vzorec
nemških tiskovin v pregled. Na teh
pa so bila navodila, ukazi na pisa-
rno itd. zgolj nemški in le kar je bilo
za obvestilo strank namenjenega, je
bilo slovensko.

Mislilo bi se, da se je predse-
dnik Levičnik, opiraje se na doka-
zno rabo povsem slovenskih tisko-
vin ustavil nakani, utihotapiti nem-
škoslenske tiskovine. Levičnik pa
tega ni storil, temveč je strogo, celo
z disciplinarnimi grožnjami zapo-
vedal njih rabo; in ni se zoperstavil,
da so se izdale enake jezikovno me-
šane tiskovine za civilno in kazensko
postopanje.

Vse, kar je po naključjih in ni-
kakor ne vsled svojih vrlin in zmož-
nosti svoj čas v ministrstvo poklica-
ni Levičnik storil za slovensko ura-
dovanje pri sodiščih, je bilo to, da je
kot referent ministru, Slovanu Pra-
žaku, predložil po predsedniku dr.
Kočevarju do pičice izgotovljene ti-
skovine in njim dodano poročilo v
podpis. To je vse, kar je storil takrat.
Koliko je pa iz uspešno izpeljavo te-
ga edinega svojega čina storil, namu-
reč v razdirajočem in uničujočem
ziru, to se vidi vsak dan pri sodi-
ščih na Kranjskem!

Levičnik je bil vedno praktičen
mož in znal spretno izkoristiti mar-
sikako priliko, dokler ni dohitela tu-
ti njega usoda: Zamorec je storil
svojo dolžnost, zamorec naj gre.

To je bilo treba povedati, da se
ne bodo kratile zasluge tistim, ki so
si jih pridobile in da ne bo delezan
hvaležnega spomina tisti, ki ga ne
zasluži.

Kr.

K 35letnici akad. tehn. društva »Triglav« v Gradcu.

Dne 15. decembra t. l. poteče 35
let, odkar se je na podlagi od vlade
potrjenih pravil konstituiralo v
Gradcu društvo »Triglav«. Dolga je
doba 35 let v življenju posameznega
človeka, velpomenljiva pa posebno v
zgodovini kulturnega razvoja manj-
šega naroda. In za slovenski narod
pomeni 35letni obstanek društva
»Triglav« 35letno neumorno delo
marljive narodne družine, 35letno po-
žrtvalno delo bratov, spojenih v
medsebojni ljubezni, delo
»z rokami močnimi, z razumom jas-
nim,

s poštnim srecem, z bistrimi očmi
in s prsni trdnimi, jeklenimi.«

Bila je nujna potreba okoli leta
1875., da se ustanovi v Gradcu slo-
vensko akademsko društvo, kjer bo-
do spojeni akademiki le e ne narod-
nosti, kajti le v takim društvu je mo-
goče enotno skupno delovanje v do-
sego visokih idejalnih smotrov. In ta-
ko se je stnila vsa slovenska v
Gradcu se nčca akademika mladi-
na v eno falango, dovolj močno, da
brani vsakega sobojevnika, da ne za-
trane v nemškem morju, najbolj pri-
merno, da vzgoji vsakega v pravega
slovenskega moža. In vedno enako
zvesto rešuje »Triglav« že 35 let ide-
jalno nalogo, ki so mu jo naložili nje-
govi ustanovniki: globoko v srču ima
vsak Triglavčan zapisane besede čast-
nega svojega sočlana, da ima moč in
stremljenje vsakega naroda svoje
korenino v mišljenju in stremljenju
akademike mladine, da izvirajo po-
litični, socialni, umetniški in knji-
ževni idejali vsakega evropskega na-
roda iz duše vseučiliške mladine do-
tičnega naroda. In tako je tudi »Tri-
glav« — vedno prvi zastopnik gra-
ške slovenske akademike inteligence
— gojil vzore in jih goji, navdu-
šen za vse, kar more naš narod po-
vzdigniti na višjo stopnjo prosvete.

Kakor vsaka družabna celota, je
imel tudi »Triglav« svoje krize, tudi
»Triglav« ima svoje izgubljene sine.
Politični boji, ki se — kakor kažejo

vse posledice, ne ravno v korist slo-
venskemu narodu — divjali po
Kranjskem, so v malem odsevali tu-
di v graškem dijaškem življenju; tu-
di tukaj so se našli ljudje, ki jim ni
bilo načelo zidati, ampak le razdira-
ti, ljudje, katerim osebno prepira-
nje ni bilo nič, vse pa osebna korist
in politični nimbus. In tako ima tudi
»Triglav« izrodke, ki so, svoječaso
najhuji nasprotniki breznarodnega
hiperkatoličanstva, dandanes najbolj
ultramontanski petelini klerikalnih
strank na Štajerskem in Kranjskem.
— Deloma res pravo domorodno ču-
stvo, tu in tam pa na vsak način
osebna ambicioznost, je utihotapila
popolnoma na tihem v društvo dru-
go krizo. »Triglav«, priznana viteško
društvo, ne mara ne sam sebe zago-
varjati ne napadati in to tem bolj,
ker je frakcija, ki mu je v tej krizi
prorokovala smrt, sedaj v zadnjih iz-
dihljajih in se društvo vedno ravna
po staroklasičnem izreku: »De mor-
tuis nil nisi bene.«

Iz teh kakor tudi iz drugih manj-
ših zamotljivcev je »Triglav« — sicer
mogoče po številu oslabil, toda mo-
ralno ojačen in očistjen in o pravilno-
sti in dobroti svojih tradicij utrjen
— vedno izšel novoproporen kot ptič
feniks in v novi krasoti in njegova
življenska sila se jači in jači in dolga
dolga je še pot do njegove peripetije.

Takšen je torej »Triglav« in do-
kier ostane tem svojim tradicijam
zvest; dokler si bode v njem naša
mladina, zvesta vzornemu svojemu
poklicu, učec se bistrila um in bla-
žila srce ter si ostrila v življenju po-
gled, si širila razgled po svetu; do-
kier se bode ogrevala pri ognjuščen
vede in umetnosti in se navduševala
za vse, kar je pravo, lepo in dobro,
vnmala si pravo, sveto, neugasno
gorečo ljubezen do slovenstva, slo-
vanstva, človeštva; dokler se bode
tako pripravljala na vzvišeno svoje
poslanstvo: narod učiti, ko pride njen
čas, ter ga voditi, se neumorno trudi-
ti za njegovo duševno in telesno bla-
ginjo, neustrašno mu braniti svetinje
ter se hrabro boriti za vse njegove
pravice; dokler bode to; ni se nam
bati za bodočnost slovenskega nara-
da!

Dne 7. t. m. bo proslavljal »Tri-
glav« 35letnico svojega obstanka na
slavnostnem zborovanju v Gradcu
(restavracija »Zum grünen Angere,
Loehharstrasse 3); upamo, da ne
bode manjkalo nobenega bližnjih
bivših članov, ki še simpatizujejo z
društvenim delovanjem, vabljeni so
pa tudi vsi, ki jim je mar odkrita na-
predna slovenska beseda in ki ljubijo
milodonečo slovensko pesem: pri-
dite k nam in bodite z nami.

»ko gremo v boj
za narod svoj
in za pravico,
za luč in za resnico!«

St.

Sokolski dom na Jesenicah.

Naši rodoljubi, ki žive na Jese-
nicah ne glede na to, ali v narodnem
oziru napredujemo, ali nazadujemo
bodo danes vprašali: »Čemu je treba
»Sokolskega doma« na Jesenicah?
Drugi, ki ne poznajo razmer in ki ni-
majo za nobeno reč smisla, bodo zo-
pet mnenja, da je itak dosti društev,
kaj še treba »Sokolov«. Tretji bodo šli
za ljubo slovo, češ, mi imamo na Savi
»Delavski dom« in tam se lahko vse
vrši. So pa tudi ljudje, ki smatrajo
vse, kar se priredi po ljudeh, ki so
naprednega mišljenja za — sokolsko.
Tako na primer so se lansko zimo
vpriprajale razne igre v dvorani pri
»Jelenu« na Savi, in tam ni bil »So-
kol« najmanjše udeležan, igral je pri-
pravljali odbor za gledališko dru-
štvo za razna društva in danes; ko
ima gledališko društvo utemeljena
tla in neprestano uprizarja gledali-
ške igre, pri katerih sodelujejo tambu-
raški zbor »Sokolov«, se še vedno ime-
nujejo v ustih ljudstva, te predstave
»sokolske«, in zakaj: ker sodelujejo
tudi pri gledališkem društvu po ve-
čini ljudje, ki so sodelovali prej pri
gledališkem odseku »Sokolov«. To
znači, da je jeseniški »Sokol« na vseh
straneh na mestu in sodelujejo člani
pri onem prosvetnem delu z večjo
gorečnostjo, kot bi bili za to delo pla-
čani. Da pa tudi drži jeseniški »So-
kol« hrbet marsikaterim političnim
in nepolitičnim pregibom povemo v
prvi vrsti to, da je klerikalno časo-
pisje napadalo jeseniškega »Sokolov«
radi uprizaritve igre »Mladost«, ki
ni imela z društvom niti toliko opri-
viti, kot je črnega za nohtom. Kadar
je kak pretep, ali pa če ga tudi ni, pi-
še »Slovenec« o »Sokolih« z nozi, s
kamni in drugim orožjem, jih pita s
pijanet, socialnimi demokrati, z ve-
leizdajniki itd. Seveda, kdor je pame-
ten vse take fraze preze in misli
pošteno, ampak ravno na Jesenicah
je veliko ljudi, ki poslušajo same
»božje namestnike« in gledajo »Slo-
venec«, kot svetega, ki mu verjame-
jo bolj kot vsemu pisumu. Torej
čemu »Sokolskega doma« na Jese-
nicah? Omenil sem že zadnjič potrebo
»Doma« in rekel, da bi tam lahko na-
šel brat brata in bi vsak, če tudi ne

»Pusto ti je pač zdaj v hribih, ko
je pomlad; in dolgaes ti je v šoli pri
tistih zabutih otrocih.«

Komaj je izgovoril, je že čutil,
kako so neumne in brezmišelnost te be-
sed, toliko mu je že povedala o tem.

In čisto natanko je vedel, da je
hotel on sam in da je ona pričakova-
la, da bo rekel nekaj drugega, vse
lepšega.

»Ni dolgaes. Zda ne, ko sije soln-
ce pri nas v hribih in je zunaj toplo.
In večeri so lepi zdaj; tukaj v mestu
ni takih, nikoli jih nisem videla.«

Čutil se je tem besedam, druga-
če ni govorila tako. Kaj more biti
vendar lepega zunaj zvečer, če ni
družbe in vina.

In spet je obrnila njegova notra-
njost pozornost misli nase, neprije-
ten, zopern občutek ga je zbadal; ka-
kor da sedi v grlu in premišljuje, ali
bi dol ali gor. In pri tem je zopet ob-
molnil.

Šla sta dalje, govorila med tem
o vsem različnem in Virniku se je
srečno poleglo notranje razburjenje.
Dihal je bolj veselo, samo truden je
bil zelo len je postal nad mero. Da bi
bilo že kmalu poldne, se je spomnil
na skrivaj, a ga je takoj postalo sram
te nespodobne želje. Pogledal je več-
krat na njen obraz in zdelo se mu je,
da vidi na njem razočaranje, nevoljo
že vse več. Zdaleje bi jo moral po-
ljubiti, kakor drugikrat, se je spom-
nil s strahom, a ne smem, bože moj,

Bog vedi, kako prijetna je moja sapa
— takoj bi vedela, kako in kaj.

In bil je jezen in zalosten, in bai
se je. Saj bo navsezadnje še mislila,
da ne maram več zanjo. In kaj naj
jaz brez nje, sirotna stvar!

Sedla sta na klopi v prijetne zar-
ke aprilovega solnce. Virnik se je
trudil na vso moč, da bi popravil mu-
čen vtisk, ki ga je napravil nanjo, go-
voril je in govoril, a pri tem je postal
tako silno truden in len in jezen...
Jezen... Malčji je prišla polagoma
zopet v dobro voljo, a vedno še ga je
pogledovala s čudenjem, z očitanjem.

Virnik pa je bil že ves izmučen
in truden in jezen, jezen... Če ji je
pogledal v obraz, se mu je eno oko
nehote poželjivo ozrlo mimo obraza
na tla, kjer je stala v jamici luža
umazane vode... kakor da ga draži,
kako sladka, prijetna bi bila vendar
bistra kapljica... In kakor nalaše:
kamor se je ozrl, povsod ga je bodla
v oči svetlikačoca se gladina vode iz
luž in grap in tudi z največjim na-
porom ni mogel več udušiti te brez-
pogojne želje po vodi, te neusmiljene
žeje... In tako je spet postal raztre-
sen in molčeč, Malčji je nabrala obraz
v razžaljene poteze, oči so gledale
mimo Virnika v vesel aprilov dan z
določno nevoljo in očitanjem.

Virnik se je še enkrat jasno
spomnil na svoj greh, zavzdihnil in
naglas in zaklzel na tihem.

tolovadi lahko kaj čital ali se kaj uči. Danes pa poudarjam še eno: »Sokolski dom« bi bil zbirališče vseh narodno-naprednih elementov na Jesenicah. Pomenilo bi to nekako združeno vseh slojev ene misli. Tam, kjer je majhna gruča ljudi, je treba, da se zedinijo v enem duhu in enem srcu ne glede na to, ali nosi eden delavsko bluzo, ali uradniško uniformo, ali je delavec, ali »gospod«. Skupna streha zedinja tudi ljudi, kakor je zadnji nepoplavljivi vrh pri vesoljnem potopu sprizajnil prej najbolj se sovražeče — živali. Bratje Slovenci, ki ste za resno delo, skupaj in trudimo se in imejmo v mislih geslo:

Zrno do zrna, pogača,
Kamen do kamna, palača!

Maks Pleteršnik.

(K njegovi sedemdesetletnici).

Hitrih korakov se je približal do redke življenske postaje: sedemdesetletnica ga našla čilega in veselega sredi resnega dela. Ljubil je samoto in skromnost, verni prijateljici pravih učenjakov, zato je njegova osebnost širši javnosti le malo znana. Udani učenci pa so si vtisnili spomin na blagega učitelja globoko v hvalno srce. — Sedemdesetletna pot nudi na znanj mirno idilo, kakršno doživi po navadi večina njegovih stanovskih kolegov: Rodil se je Maks Pleteršnik dne 3. decembra 1840 v Pišceti blizu Brežice; gimnazijo je obiskoval v Celju, vseučilišče na Dunaju, kjer je napravil 27. julija 1863 izpit iz latinščine, grščine in slovenščine kot glavnih predmetov, z nemščino, slovenskim in srbo-hrvaškim učenim jezikom. Bil je eno leto suplent v Mariboru, kjer je deloval skupno s svojim prijateljem Sumanom, eno leto pa v Celju. 3. julija 1865 je bil imenovan za definitivnega učitelja v Kranju, toda te službe ni nastopil. 11. septembra istega leta je prišel v Gorico, kjer je ostal dve leti. 24. julija 1867 so ga premestili v Trst in po štiriletnem bivanju je dobil 11. julija 1871 mesto v Ljubljani, kjer je služboval na prvi državni gimnaziji do svoje upokojitve dne 4. avgusta 1900. Pri tej priliki je bil odlikovan z viteškim križem Franc Jožefovega reda, in 23. septembra 1900 se je ves učiteljski zbor poslovil od svojega dragega kolega.

Pleteršnik je začel zgodaj slovensko delovati. Iz starorušine je poslovenil za Janežičevo Cvetje »Slovo« o polku Igorovih (1866), za Jurčičevo »Slovensko knjižnico« je preštval Bret Hartove »Kalfornske povesti«, za »Talijsko« je priredil po Leo di Castelnovu »Ali plavaj ali utoni« (1880), sodeloval je pri Janežičevem »Glasniku«, v Gersakovi »Citahnic«, pri Pakjovi »Zorici« in »Vestniku«, Stritarjevem »Zvoncu«; pisal je pred vsem kulturne razprave iz staroklasične dobe. S povestjo »Prvi dnevi drugega triumvirata« (Zvon 1880) se je poskušal z uspehom tudi na polju beletristike. Dopisoval je v »Slovenski Narod« in »Letopis Matic Slovenske«. Z Majcigerjem in Raičem je spisal za Slov. Matico prvi del »Slovanstva« (1874) in sicer je opisal Slovence, Hrvate in Srbe ter narisal oba narodopisna zemljevida jugoslovanske zemlje. V izveštvju ljubljanske gimnazije je po listinah in pismih, shranjenih v gimn. arhivu, očrtal »Vodnika kot učitelja ljubljanske gimnazije« (1875) in »Slovenščino na ljubljanskem liceju« (1887). — Glavno njegovo delo pa je in ostane »Slovensko nemški slovar«, častitljiva priča brezprimerne vztrajnosti, ponos našega jezikoznanstva. Kar je »slovar Vodnik« z vso vsem v začetku 19. stoletja, to je dogradil Pleteršnik ob njegovem koncu. Vso to odisejajo slovarjevo od l. 1860. nam pripoveduje v predgovoru prvega dela. Skoraj deset let intenzivnega zbiranja in urejanja je bilo treba, da je bil rokopis toliko izgotovljen, da so se začele l. 1892. priprave za tisk. Po posvetovanju z odličnimi slovenskimi jezikoslovci so se določila naglasna in diakritična znamenja, in tako je zbran v dveh obsežnih knjigah naš besedni zaklad iz knjig od najstarejšega časa do najnovejšega in ki živi v govoru naroda. V raznovrstnih jezikoslovnih študijah, ki se bavijo s slovenskimi narečji, najdemo med viri zabeleženega tudi redno našega Pleteršnika, ruski slavist B. Ljapunov mu je posvetil zanimivo študijo.

Pleteršnik deluje z mladeniškim ognjem v odboru naše Matic Slovenske v odseku za nabiranje krajevni imen in pri sestavi slovenskega zemljevida. Prepričani smo, da dobimo iz njegove večje roke nekaj dovršenega. Velepoštovanemu sedemdesetletniku pa kličemo »Na mnoga let«.

Dr. Janko Krbec

„Slovenski Narod“ izhaja
dnevno dvakrat.

Gospodarsko napredno društvo za šentjakovski okraj v Ljubljani

priradi

v nedeljo, 4. decembra 1910 ob 3. uri popoldne v gostilni »Pri Ribici« na Dolenski cesti (ob Dolenskem mestu)

Shod narodno-naprednih volilcev in volilk.

DNEVNI RED:

Nagovor predsednika. Poročilo deželnega poslanca, gospoda dr. Tavčarja o delovanju deželnega zbora in pogubnih sklepih, ki jih je storil deželni zbor za Ljubljano.

Poročilo g. dr. Šviglja o političnem položaju.

Pojasnila na razna vprašanja navzočim volilem in volilkam.

Ker je dnevni red shoda splošno važnega pomena, se pričakuje obile udeležbe, h kateri vlijudno vabi

ODBOR.

Dnevne vesti.

Na jutrišnji volilni shod, ki bo ob 3. poldne pri »Ribici« na Dolenski cesti (glej natančnejše naznanilo na drugem mestu!), opozarjamo pred vsem volilce in volilke iz šentjakovskega okraja, vabimo pa nanj sokišljenike tudi iz drugih okrajev. Ljudem je treba pojasniti, kakšne so razmere v deželi in kdo jih je kriv. Prebivalstvo mora klerikalne sleparije spoznati do kosti, da jim bo vsem od kraja pri prihodnjih občinskih volitvah dalo tako brio, kot jo zasluži vsled svoje brezvestnosti in hudobije ter sovraštva do mestnih prebivalcev, katerim se sicer slija in hlinijo kot njih najboljši prijatelji. Jutrišnji shod naj izzveni v glasu protest proti klerikalni strahovladi, pod katero ječi Ljubljana in njeno prebivalstvo, odkar imajo klerikalec moč in oblast v deželi. Zato, jutri vsi na shod!

Zadnji čin odstopiškega deželnega sodnega predsednika plem. Levčnika. Z vsoto gotovostjo se vzdržuje v sodnih krogih vest, da je bivši deželno sodni predsednik sedaj plemeti g. Levčnik kratko pred odstopom paval svetnika gospoda Einspielerja uradoma, naj prosí za umirovljenje, ker je baje vsled nervoznosti in oslabega vida nesposoben za delo. O resničnosti teh vzrokov se sodi jako skeptično, ker je znano, da je svetnik g. Einspieler do nastopa dopusta sredi septembra kakor vsak drugi posloval v uradu. Istina pa je, da svetnik g. Einspieler od dopusta sem ni več v uradu. Ljudje ugižajo o raznoterih vzrokih, nekateri celo trde, da je ravnanje g. Levčnika v neposredni zvezi z odstopom g. Levčnika in imenovanjem g. Elsnerja, da je plačilo, ker se svetnik g. Einspieler ni uklonil predsedniku g. Levčniku. Ako je postal g. Einspieler nervozen, pač ni čuda v oči gled mukotrpnemu službovanju in krutemu preganjanju, katerega je bil svetnik g. Einspieler deležen, odkar pašujeta g. Pittreich in nemški »Volksrat« pod »Oberprokuratorjem« deželne sodnje in Ljubljani, dr. Egerjem. Naj si bo kakor hoče, čudno je vsekako, da plemeniti gospod Levčnik ni enako kakor proti g. Einspielerju postopal proti gospodu Schneditzu, ki je vsak čas zaradi boleznih odsoten, ne proti g. Boščku, ki je postal ne vsled preoblega dela, ampak vsled opravičene časnikarske kritike njegovih zmognosti baje nervozen in dobil kar dvamesečni dopust, toda — nadomestoval je oba tudi nervozni in oslepi svetnik gospod Einspieler. — Ako je vest resnična — o čemur ne dvomimo — potem je pač plemeniti g. Levčnik s tem činom kronal svoje poprejšnje delovanje zoper svetnika g. Einspielerja. Naj za beležimo še govorico, da se je svetnik g. Einspieler upri nakani bivšega predsednika g. Levčnika. Razume se samo ob sebi, da ostane upor brezuspešen. Pokazala bo to že bližnja prihodnost.

Boj zoper draginjo. Med tistimi poslanci, ki so se pri veliki bitki v poslanski zbornici zaradi uvažanja argentinskega mesa potovali za draginjo in so glasovali proti uvozu argentinskega mesa, so bili tudi slovenski klerikalec, ravno tisti ljudje, ki bi sedaj tako radi dobili ljubljansko občino v roke. V deželnem in v državnem zboru se ti ljudje vojskujejo za draginjo, se bore zoper vse, kar bi draginjo v Ljubljani zmanjšalo in ljubljanskemu prebivalstvu niti cennejšega mesa ne privoščijo, imajo pa pri vsem tem še predrznost zahtevati, naj jim ljubljansko prebivalstvo izroči mestno gospodarstvo. Kaj bo to specialno glede draginje pomenjalo, si je lahko misliti. A to kaže tudi sklep državnega zbora. Po tem sklepu se sme namreč argentinsko meso

predajati samo občinam, ne pa posameznikom ali združenjem ali kakim drugim združenjem. Samo tista mesta bodo, debila po ceni argentinskega mesa, kjer bo občinski zastop te skle. ali in narodil. Če bi torej v Ljubljani prišli klerikalec do kake veljave v občini in imeli pri občinskih volitvah kake uspehe, potem je čisto gotovo, da ne bodo naročili argentinskega mesa za Ljubljano, že ker se boje svojih kmečkih volilcev in en bodo z ozirom na svoje postopanje v državnem in v deželnem zboru sami sebe po čeljustih udarili.

Sie transit gloria mundi. Ne-pobitno dejstvo je, da je veljava dr. Sustersiča v državnem zboru popolnoma izginila. Vsi rodoljubni Slovanci so spoznali, da neplodovita in skrajno strankarska politika dr. Sustersiča edinole škoduje slovenskim interesom — in posledica tega je, da je nekdanji diktator in strah ministrov danes brez veljave. Seveda klerikalni listi tega nečisto priznati. Če pa pogledamo češke in poljske časopise, pa vidimo, da so tudi Poljaki in Čehi, na katere se je ravno dr. Sustersičeva moč naslanjala, istega mnenja kakor mi. Tako pišejo češki »Národní Listy«, ko govorijo o »padcu dr. Kramarja«, sledeče: »Samo organ dr. Sustersičev, »Slovenec«, slika z odkritim veseljem »padee dr. Kramarja«, s katerim pada baje tudi novoslovenska misel. In to je napisal kratkovidni pisec v »Slovenec« tistega dne, ko se je ustanovil skupni češki klub v državnem zboru, ki pomenja padee njegovega »Slovenčev« patrona, konec dr. Sustersičeve diktature.« »Slovo poljske« pa piše: »Enotni klub češki je že s svojo samo eksistenco napravil konec vplivu dr. Sustersiča... Diktatura dr. Sustersiča se je končala avtomatično. Po ustanovitvi enotnega češkega kluba stopa dr. Sustersič v »Slovenski Enotni« v ozadje. Zda se bo moral o političnih vprašanjih posvetovati z dr. Fiedlerjem in ne bo mogel več sklepati dogovorov s poslancem Praškom ali dr. Hrubanom posebej, da bi ju nahujskal proti Mladočehom. Razmerje češkega kluba napravim dr. Sustersiču postane zdaj naravno. Zda se bo moral dr. Sustersič vprašati dr. Fiedlerja, kakšne so želje češkega kluba, in te želje bodo imele večkrat večkrat značaj povelja. To bo seveda neprijetno za bivšega diktatorja... Da, da — sie transit gloria mundi.

Razburjeni nemški nacionalci. Vladi se mudi za proračunski provizorji. Dobiti ga mora pravočasno, a na potu ji leži — italijanska pravna fakulteta. Na razpravi je v proračunskem odseku predloga o ustanovitvi italijanske pravne fakultete in odstaviti se da ta točka le v sporazumljenju vseh strank. Vladi in njeni večini sta odprti le dve poti: ali skušati s silo, z bojem dognati rešitev italijanske fakultete, da more priti na vrsto proračunski provizorji, ali pa doseči sporazumljenje. Menda se, hoče vlada boju izogniti, kajti začela se je pehati za to, da bi se dosegel kompromis. Najnovejša kompromisna formula, za katero se vlada poteguje, je ta, da naj se predloga o italijanski pravni fakulteti odkaze posebnemu odseku. Na ta način bi dobil proračunski odsek čas, da bi dogajal proračunski provizorji o pravem času. Italijanom pa hoče vlada dobiti zagotovilo, da bo tudi italijanska fakulteta predloga pravočasno rešena. Seveda bi mogla vlada ta načrt le izvesti, če vržejo slovenski klerikalec puško v koruzo. Raznosa se je pa vest, da se omenjeni pododsek ne bo imel pečati samo z italijansko fakulteto nego tudi z zahtevo o maloruski univerzi in o slovenski fakulteti. In ta vest je hudo vznemirila nemško nacionalce. C. lovska Dobernig in celjski Marekhl sta hitro tekla nad ministrskega predsednika in ga prijala, če se vlada res pogaja z Jugoslavi zaradi njih vseučiliške zahteve. Bienenrth jim je sicer rekel, da to ni res, a pomirjeni se vedno niso.

Delirij v italijanskem političnem taboru v Istri. Pišejo nam: Po zaključku istrskega deželnega zbora so Italijani vprav zbegani, od dne do dne bolj nervozni. Njihovo obupno-bahavo — opravičujejo se — kričanje že popolnoma »eika« na političen — delirij. Vsega tega nervoznega dejanja in nehanja se pa na drugi strani zopet odvita italijanska strahopetnost in njih politična slepota. Z eno besedo: Italijani se boje za svojo bodočnost v Istri, boje se, da se bliža njihovo paševanje koncu, zato kriče, tako, da so že smešni in pomilovanja vredni. Istrskim italijanskim politikom seveda zvesto slede irredentistične in kamoristične novine Primorja ter v dolgih člankih dan na dan prevlekajo jokavo kričanje zaslepljenih istrskih politikov. Ti listi se na vso moč trudijo dokazati istrski in drugi javnosti, da so Italijani — to je »magioranza« — najpoštenjši politiki, in da so istrski Slovani oni, s katerimi se na noben način ne da izhajati. Vsemu zlu, ki tare istrsko ljudstvo, so krivi le Slovani! tako kriče dan na

dan. Zahtevo Slovanov, da so tako pretirane, da jih Italijani ne morejo in ne smejo sprejeti, ako hočejo ohraniti svojo politično pozicijo. No, vsa ta kampanja proti Slovanom v Istri naredi na pravega politika vtisk obupanca, ki se boji za — bodočnost. V podkupljenje svojih trditvev so italijanski poslanci izdali v Poreču brošuro, v kateri na dolgo in široko opisujejo in se opravičujejo, da oni nimajo na nedelavnosti deželnega zbora nobene krivde, temveč, da vso odgovornost nosijo edino le pretirani slovenski agitatorji, ki so zaključanje deželnega zbora zakrivali. Italijani se celo jeze na Slovence, ker ti prirejuje shode in odpirajo ljudstvo očem, kje je pravzaprav pravi krivec bednega stanja v Istri. Kakor se vidi, istrski Italijani zelo mnogo govorijo in Slovence obtožujejo, a izogibajo se povedati pravi vzrok, kakor peklenskega. No, čejo povedati, da so edino oni s svojim šovinizmom, terorizmom in protipostavnim početjem zanteli slovensko obstrukcijo, ker niso dovolili slovenskemu — ta je: jeziku večine prebivalstva dežele — enakopravnosti v zbornici, a so poleg tega imeli še železno vojo, zahtevati denar za pokritje svoje falirane razstave! — Tega nečesto povedati svojim ljudem, ker nečesto, da bi izvedeli resnico. Oni mečejo — mesto resnice — pesek v oči italijanskemu ljudstvu in se obdržujejo s kričanjem in lažmi proti Slovanom še na površju. No, božji mlini meljejo počasi, a gotovo. Naj zaslepljeni italijanski politiki le uganjajo na škodo ljudstva in dežele svoje neslane komedije, ali prišel bo že čas, ko bo tudi istrsko ljudstvo vseprek spoznalo, kako jih njih italijanski »voditelji« vodijo za nos in kdo je pravzaprav pravi krivec bede in gorja med istrskim ljudstvom.

Duhovnik — skrunitelj slovenske mladine. Iz Soštanja poročajo: Župnika na Belih Vodah, Antona Sornu, obenem učitelja na tamošnji enorazredni ljudski šoli, so prijeli orožniki ter ga izročili celjskemu okrožnemu sodišču zaradi zločina po § 129. b. Obenem z župnikom se zaprti tudi kuharica, a so jo zopet izpušili. Govori se, da je tudi mežnar pod ključem. Žrtve župnikove so bili sami kmečki fantje, stari do 20 let. Nedavno so štajarski klerikalec s peklensko zlobo dolžil slovenske naprednjake in učitelje, da skrunijo čast slovenske mladine, da omadežujejo njeno dobro ime, da jo sramote in grde, dasi je bilo dokazano, da ne pada na slovensko napredno javnost in na slovensko učitelstvo niti senca kake krivde. A nekaj tednov pozneje pa pokaže takšen strašen in oduren slučaj, kako čuvajo čast in zdravje mladine duhovniki in politični zapekljenci Slovencev. Župnik Sornu je bil eden najhujših, najfanatičnejših klerikalnih politikov na Spodnjem Štajerskem — bil je eden glavnih propagatorjev mladinske organizacije. Ta slučaj pa jasno kaže, v kako nesramno svrhu suujejo klerikalec mladinske organizacije. Do zdaj smo mislili, da služijo v ta namen samo devčarske organizacije, da vsaj naravnim potom zadoščajo svoji pohotnosti — toda ta slučaj je pokazal, da je perversnost naših politikovskih duhovnikov taka, da so se začeli že posluževati mladinske organizacije v svoje pohotne namene. Slučaj Pesko v Vrhu pri Zaleu je pokazal, česa je zmožen krščanskosocialen mladenič, vzgojen v slepem strankarskem sovraštvu, drug slučaj pri Ribnici je zopet pokazal moralno vzgojo teh organiziranih klerikalnih mladeničev. Slučaj Sornu je pa pokazal v še strašnejši luči, kakim nevarnostim so izpostavljeni slovenski kmečki fantje pri občevarju z duhovniki. In popolnoma bpravičeno pozivlja »Nar. Dnevnik« štajarske klerikalec, »ko pravi: »Ali bi ne bilo umestnejše in primerno sklicati sedaj shod slovenskih moč in mladeničev in protestirati na njem proti oskrunjenju slovenske mladine, ki se je vršilo pod krinko vere in krščanske morale? Ali ne bi bilo primerno preiskati, kaj vse se godi na božjih potih z našo mladino? Kajti župnik Sornu je bil gospodar glasovitih božjepotne cerkve Sv. Križ nad Belimi Vodami in je tam delil odpuščanje grehov in opominke k lepemu, krščanskemu življenju...« Torej nekaj Maceoh! Mi pa temu še pristavljamo, naj pristojne oblasti pazijo prav posebno na razne klerikalne mladinske organizacije.

Iz justične službe. Okrajni sodnik dr. Oto Papež v Ljubljani je imenovan za deželno sodnega svetnika na dosedanjem mestu.

Iz davčne službe. Davčni upravitelj Karel Taučar v Krškem je imenovan za višjega davčnega upravitelja za službeno okrožje finančnega ravnateljstva v Ljubljani.

Iz tobačne tovarne. Praktikanta tukajšnje tobačne tovarne Pavel Gerčar in Franc Golob sta imenovana za asistenta.

Iz gozdarske službe. Višji gozdarski komisar Karel Jellen v Ljubljani je poklican v poljedelsko ministrstvo.

Na čast prof. Pleteršniku. »Matica Slovenska« priredi danes, dne 3. decembra ob 8. zvečer pri »Zlati kapljici« prijateljski sestanek v čast g. prof. M. Pleteršniku, ki obhaja svojo sedemdesetletnico.

Gremilj trgovcev in Ljubljani naznanja svojim članom, da smejo biti trgovine v nedeljo pred sv. Miklavžem in nedeljo pred Božičem do 12. dopoldne odprte.

Mesto za učitelja petja je razpisano na c. kr. prvi državni gimnaziji. Prošnje je vlagati do 8. decembra pri ravnateljstvu, ki daje tudi morebitna pojasnila.

Dekla ukradla kravo. 22letna dekla Ivana Viršek, pristojna v Slivnici, je v noči na 1. december ukradla iz grajskega hleva na Fuzinah pri Ljubljani brejo kravo v vrednosti 400 kron. Gnala jo je v Poljane, okraj Litija, ter jo tam poudila Mariji Jančar za 180 kron. Tam so jo prijeli orožniki ter jo oddali deželnemu sodišču.

Arrestacija cigana. 1. t. m. so prijeli cigana Miho Hudočevič zaradi vlačugarstva ter ga izročili okrajnemu sodišču v Ljubljani. Kakor se je izkazalo, je ta cigan tudi na sumu, da je v noči na 27. december 1902 v družbi cigana Janeza Hudočeviča v Poreču ukradel posestniku Antonu Bojancu konja in osla.

Iz Mirne na Dolenskem nam pišejo: Preteklo nedeljo nam je naš župnik Kocijančič oznanil raz lico, da pride 4. t. m. v Mirno ljubljanski škof. Obenem je pa pozval vse tiste, ki so ga hodili tožiti v Ljubljano škofu, naj pridejo v nedeljo po maši v župnišče in naj tam vpišejo škofa in župnika ponove svoje priroče. Morajo biti pa čudne stvari, da mora sam škof posredovati med župnikom in njegovimi nekdanjimi privrženci. Sodišče, kazni, stroški, oreklice v cerkvi in pred cerkvijo ga niso mogli preredovati, ker ima pač orevroče kri. Radovedni smo, ali bo škof poklical v župnišče tudi Balentovo Francika, da pove kdo je ataj njene umrle hčerke. Morda bo tudi povedala, koliko je dobila ona in njena hčerka od ateta — govori se o tisoč kronah. Seveda bodo možje, poklicani pred škofa, govorili tudi o Balentovi Franciki in njeni umrli hčerki. Dokaz resnice o očetovstvu bi mogla doprinesiti seveda edinole bivša marijina hčerka Balentova Francika. Mirniški občani so izprevideli, da Kocijančič pač ne more več župnikovati v Mirni. Začelo se je v Mirni tudi klerikalnem svitatu, čeprav uporablja Kocijančič vsa sredstva, da zakrije razne svoje blamaže. Tako se je n. pr. zgodilo, da je moral zvoniti z velikim zvonom, ko je sodni sluga bral zbranim občanom oreklice župnika Kocijančiča, da obžaluje vsa žaljenja, s katerimi je razleco žalil svoje župljane. Na ta način so ta prekleli slisali samo blizu slugi stoječi občani, dotim ga ostali niso razumeli. Mirniški občani torej zahtevajo z ozirom na zadnji napeževni dekret, da škof župnika Kocijančiča prestavi iz Mirne.

Adijo, pa zdrava ostani. Cel mož je bil in lep; prištevati so ga prvim stebrom v oni struji nezadovoljstva, ki je hotela pod klerikalno zastavo osvojiti napredno postojanko — neko napredno mesto na našem Gorenskem. Mož tudi ni bil neumen, znal je briti ljudi in dobre šale, zato ni čuda, da si je skoro pribil lepoto hišo — seveda z novei ravnokar ustanovljenega klerikalnega denarnega zavoda. Mož je bil tudi oženjen. Kot hišni posestnik se je počutil dobro, toda njegov duh ni miroval in postal je trgovec z ozirom na zadnji napeževni dekret, da škof župnika Kocijančiča prestavi iz Mirne.

Adijo, pa zdrava ostani. Cel mož je bil in lep; prištevati so ga prvim stebrom v oni struji nezadovoljstva, ki je hotela pod klerikalno zastavo osvojiti napredno postojanko — neko napredno mesto na našem Gorenskem. Mož tudi ni bil neumen, znal je briti ljudi in dobre šale, zato ni čuda, da si je skoro pribil lepoto hišo — seveda z novei ravnokar ustanovljenega klerikalnega denarnega zavoda. Mož je bil tudi oženjen. Kot hišni posestnik se je počutil dobro, toda njegov duh ni miroval in postal je trgovec z ozirom na zadnji napeževni dekret, da škof župnika Kocijančiča prestavi iz Mirne.

Adijo, pa zdrava ostani. Cel mož je bil in lep; prištevati so ga prvim stebrom v oni struji nezadovoljstva, ki je hotela pod klerikalno zastavo osvojiti napredno postojanko — neko napredno mesto na našem Gorenskem. Mož tudi ni bil neumen, znal je briti ljudi in dobre šale, zato ni čuda, da si je skoro pribil lepoto hišo — seveda z novei ravnokar ustanovljenega klerikalnega denarnega zavoda. Mož je bil tudi oženjen. Kot hišni posestnik se je počutil dobro, toda njegov duh ni miroval in postal je trgovec z ozirom na zadnji napeževni dekret, da škof župnika Kocijančiča prestavi iz Mirne.

Adijo, pa zdrava ostani. Cel mož je bil in lep; prištevati so ga prvim stebrom v oni struji nezadovoljstva, ki je hotela pod klerikalno zastavo osvojiti napredno postojanko — neko napredno mesto na našem Gorenskem. Mož tudi ni bil neumen, znal je briti ljudi in dobre šale, zato ni čuda, da si je skoro pribil lepoto hišo — seveda z novei ravnokar ustanovljenega klerikalnega denarnega zavoda. Mož je bil tudi oženjen. Kot hišni posestnik se je počutil dobro, toda njegov duh ni miroval in postal je trgovec z ozirom na zadnji napeževni dekret, da škof župnika Kocijančiča prestavi iz Mirne.

Adijo, pa zdrava ostani. Cel mož je bil in lep; prištevati so ga prvim stebrom v oni struji nezadovoljstva, ki je hotela pod klerikalno zastavo osvojiti napredno postojanko — neko napredno mesto na našem Gorenskem. Mož tudi ni bil neumen, znal je briti ljudi in dobre šale, zato ni čuda, da si je skoro pribil lepoto hišo — seveda z novei ravnokar ustanovljenega klerikalnega denarnega zavoda. Mož je bil tudi oženjen. Kot hišni posestnik se je počutil dobro, toda njegov duh ni miroval in postal je trgovec z ozirom na zadnji napeževni dekret, da škof župnika Kocijančiča prestavi iz Mirne.

Adijo, pa zdrava ostani. Cel mož je bil in lep; prištevati so ga prvim stebrom v oni struji nezadovoljstva, ki je hotela pod klerikalno zastavo osvojiti napredno postojanko — neko napredno mesto na našem Gorenskem. Mož tudi ni bil neumen, znal je briti ljudi in dobre šale, zato ni čuda, da si je skoro pribil lepoto hišo — seveda z novei ravnokar ustanovljenega klerikalnega denarnega zavoda. Mož je bil tudi oženjen. Kot hišni posestnik se je počutil dobro, toda njegov duh ni miroval in postal je trgovec z ozirom na zadnji napeževni dekret, da škof župnika Kocijančiča prestavi iz Mirne.

Adijo, pa zdrava ostani. Cel mož je bil in lep; prištevati so ga prvim stebrom v oni struji nezadovoljstva, ki je hotela pod klerikalno zastavo osvojiti napredno postojanko — neko napredno mesto na našem Gorenskem. Mož tudi ni bil neumen, znal je briti ljudi in dobre šale, zato ni čuda, da si je skoro pribil lepoto hišo — seveda z novei ravnokar ustanovljenega klerikalnega denarnega zavoda. Mož je bil tudi oženjen. Kot hišni posestnik se je počutil dobro, toda njegov duh ni miroval in postal je trgovec z ozirom na zadnji napeževni dekret, da škof župnika Kocijančiča prestavi iz Mirne.

Adijo, pa zdrava ostani. Cel mož je bil in lep; prištevati so ga prvim stebrom v oni struji nezadovoljstva, ki je hotela pod klerikalno zastavo osvojiti napredno postojanko — neko napredno mesto na našem Gorenskem. Mož tudi ni bil neumen, znal je briti ljudi in dobre šale, zato ni čuda, da si je skoro pribil lepoto hišo — seveda z novei ravnokar ustanovljenega klerikalnega denarnega zavoda. Mož je bil tudi oženjen. Kot hišni posestnik se je počutil dobro, toda njegov duh ni miroval in postal je trgovec z ozirom na zadnji napeževni dekret, da škof župnika Kocijančiča prestavi iz Mirne.

Adijo, pa zdrava ostani. Cel mož je bil in lep; prištevati so ga prvim stebrom v oni struji nezadovoljstva, ki je hotela pod klerikalno zastavo osvojiti napredno postojanko — neko napredno mesto na našem Gorenskem. Mož tudi ni bil neumen, znal je briti ljudi in dobre šale, zato ni čuda, da si je skoro pribil lepoto hišo — seveda z novei ravnokar ustanovljenega klerikalnega denarnega zavoda. Mož je bil tudi oženjen. Kot hišni posestnik se je počutil dobro, toda njegov duh ni miroval in postal je trgovec z ozirom na zadnji napeževni dekret, da škof župnika Kocijančiča prestavi iz Mirne.

Adijo, pa zdrava ostani. Cel mož je bil in lep; prištevati so ga prvim stebrom v oni struji nezadovoljstva, ki je hotela pod klerikalno zastavo osvojiti napredno postojanko — neko napredno mesto na našem Gorenskem. Mož tudi ni bil neumen, znal je briti ljudi in dobre šale, zato ni čuda, da si je skoro pribil lepoto hišo — seveda z novei ravnokar ustanovljenega klerikalnega denarnega zavoda. Mož je bil tudi oženjen. Kot hišni posestnik se je počutil dobro, toda njegov duh ni miroval in postal je trgovec z ozirom na zadnji napeževni dekret, da škof župnika Kocijančiča prestavi iz Mirne.

Adijo, pa zdrava ostani. Cel mož je bil in lep; prištevati so ga prvim stebrom v oni struji nezadovoljstva, ki je hotela pod klerikalno zastavo osvojiti napredno postojanko — neko napredno mesto na našem Gorenskem. Mož tudi ni bil neumen, znal je briti ljudi in dobre šale, zato ni čuda, da si je skoro pribil lepoto hišo — seveda z novei ravnokar ustanovljenega klerikalnega denarnega zavoda. Mož je bil tudi oženjen. Kot hišni posestnik se je počutil dobro, toda njegov duh ni miroval in postal je trgovec z ozirom na zadnji napeževni dekret, da škof župnika Kocijančiča prestavi iz Mirne.

Adijo, pa zdrava ostani. Cel mož je bil in lep; prištevati so ga prvim stebrom v oni struji nezadovoljstva, ki je hotela pod klerikalno zastavo osvojiti napredno postojanko — neko napredno mesto na našem Gorenskem. Mož tudi ni bil neumen, znal je briti ljudi in dobre šale, zato ni čuda, da si je skoro pribil lepoto hišo — seveda z novei ravnokar ustanovljenega klerikalnega denarnega zavoda. Mož je bil tudi oženjen. Kot hišni posestnik se je počutil dobro, toda njegov duh ni miroval in postal je trgovec z ozirom na zadnji napeževni dekret, da škof župnika Kocijančiča prestavi iz Mirne.

Adijo, pa zdrava ostani. Cel mož je bil in lep; prištevati so ga prvim stebrom v oni struji nezadovoljstva, ki je hotela pod klerikalno zastavo osvojiti napredno postojanko — neko napredno mesto na našem Gorenskem. Mož tudi ni bil neumen, znal je briti ljudi in dobre šale, zato ni čuda, da si je skoro pribil lepoto hišo — seveda z novei ravnokar ustanovljenega klerikalnega denarnega zavoda. Mož je bil tudi oženjen. Kot hišni posestnik se je počutil dobro, toda njegov duh ni miroval in postal je trgovec z ozirom na zadnji napeževni dekret, da škof župnika Kocijančiča prestavi iz Mirne.

Adijo, pa zdrava ostani. Cel mož je bil in lep; prištevati so ga prvim stebrom v oni struji nezadovoljstva, ki je hotela pod klerikalno zastavo osvojiti napredno postojanko — neko napredno mesto na našem Gorenskem. Mož tudi ni bil neumen, znal je briti ljudi in dobre šale, zato ni čuda, da si je skoro pribil lepoto hišo — seveda z novei ravnokar ustanovljenega klerikalnega denarnega zavoda. Mož je bil tudi oženjen. Kot hišni posestnik se je počutil dobro, toda njegov duh ni miroval in postal je trgovec z ozirom na zadnji napeževni dekret, da škof župnika Kocijančiča prestavi iz Mirne.

Adijo, pa zdrava ostani. Cel mož je bil in lep; prištevati so ga prvim stebrom v oni struji nezadovoljstva, ki je hotela pod klerikalno zastavo osvojiti napredno postojanko — neko napredno mesto na našem Gorenskem. Mož tudi ni bil neumen, znal je briti ljudi in dobre šale, zato ni čuda, da si je skoro pribil lepoto hišo — seveda z novei ravnokar ustanovljenega klerikalnega denarnega zavoda. Mož je bil tudi oženjen. Kot hišni posestnik se je počutil dobro, toda njegov duh ni miroval in postal je trgovec z ozirom na zadnji napeževni dekret, da škof župnika Kocijančiča prestavi iz Mirne.

Adijo, pa zdrava ostani. Cel mož je bil in lep; prištevati so ga prvim stebrom v oni struji nezadovoljstva, ki je hotela pod klerikalno zastavo osvojiti napredno postojanko — neko napredno mesto na našem Gorenskem. Mož tudi ni bil neumen, znal je briti ljudi in dobre šale, zato ni čuda, da si je skoro pribil lepoto hišo — seveda z novei ravnokar ustanovljenega klerikalnega denarnega zavoda. Mož je bil tudi oženjen. Kot hišni posestnik se je počutil dobro, toda njegov duh ni miroval in postal je trgovec z ozirom na zadnji napeževni dekret, da škof župnika Kocijančiča prestavi iz Mirne.

Adijo, pa zdrava ostani. Cel mož je bil in lep; prištevati so ga prvim stebrom v oni struji nezadovoljstva, ki je hotela pod klerikalno zastavo osvojiti napredno postojanko — neko napredno mesto na našem Gorenskem. Mož tudi ni bil neumen, znal je briti ljudi in dobre šale, zato ni čuda, da si je skoro pribil lepoto hišo — seveda z novei ravnokar ustanovljenega klerikalnega denarnega zavoda. Mož je bil tudi oženjen. Kot hišni posestnik se je počutil dobro, toda njegov duh ni miroval in postal je trgovec z ozirom na zadnji napeževni dekret, da škof župnika Kocijančiča prestavi iz Mirne.

Adijo, pa zdrava ostani. Cel mož je bil in lep; prištevati so ga prvim stebrom v oni struji nezadovoljstva, ki je hotela pod klerikalno zastavo osvojiti napredno postojanko — neko napredno mesto na našem Gorenskem. Mož tudi ni bil neumen, znal je briti ljudi in dobre šale, zato ni čuda, da si je skoro pribil lepoto hišo — seveda z novei ravnokar ustanovljenega klerikalnega denarnega zavoda. Mož je bil tudi oženjen. Kot hišni posestnik se je počutil dobro, toda njegov duh ni miroval in postal je trgovec z ozirom na zadnji napeževni dekret, da škof župnika Kocijančiča prestavi iz Mirne.

Adijo, pa zdrava ostani. Cel mož je bil in lep; prištevati so ga prvim stebrom v oni struji nezadovoljstva, ki je hotela pod klerikalno zastavo osvojiti napredno postojanko — neko napredno mesto na našem Gorenskem. Mož tudi ni bil neumen, znal je briti ljudi in dobre šale, zato ni čuda, da si je skoro pribil lepoto hišo — seveda z novei ravnokar ustanovljenega klerikalnega denarnega zavoda. Mož je bil tudi oženjen. Kot hišni posestnik se je počutil dobro, toda njegov duh ni miroval in postal je trgovec z ozirom na zadnji napeževni dekret, da škof župnika Kocijančiča prestavi iz Mirne.

Adijo, pa zdrava ostani. Cel mož je bil in lep; prištevati so ga prvim stebrom v oni struji nezadovoljstva, ki je hotela pod klerikalno zastavo osvojiti napredno postojanko — neko napredno mesto na našem Gorenskem. Mož tudi ni bil neumen, znal je briti ljudi in dobre šale, zato ni čuda, da si je skoro pribil lepoto hišo — seveda z novei ravnokar ustanovljenega klerikalnega denarnega zavoda. Mož je bil tudi oženjen. Kot hišni posestnik se je počutil dobro, toda njegov duh ni miroval in postal je trgovec z ozirom na zadnji napeževni dekret, da škof župnika Kocijančiča prestavi iz Mirne.

Adijo, pa zdrava ostani. Cel mož je bil in lep; prištevati so ga prvim stebrom v oni struji nezadovoljstva, ki je hotela pod klerikalno zastavo osvojiti napredno postojanko — neko napredno mesto na našem Gorenskem. Mož tudi ni bil neumen, znal je briti ljudi in dobre šale, zato ni čuda, da si je skoro pribil lepoto hišo — seveda z novei ravnokar ustanovljenega klerikalnega denarnega zavoda. Mož je bil tudi oženjen. Kot hišni posestnik se je počutil dobro, toda njegov duh

stranke, zopet odšel po kupčiji v Ljubljano in da je sedaj še na širokem morju — z neko drugo, s katero je bil že dlje časa v tesni kupčijski zvezi. Da, da, taki so stebri našega klerikalizma!

Z Jesenle. V ponedeljek, dne 5. decembra t. l., priredi ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za tukajšnji družbeni vrtec »Miklavžev večer«, v gostilni K. Višnarjevi. Začetek točno ob 7. zvečer. Pokažite dragi, da ljubite našo malo dečo, da ljubite družbo sv. Cirila in Metoda, in prihitite k tej prireditvi. Izvanredno lep obeta biti letošnji »Miklavžev večer«. Ne bode vam žal, če pridete ta dan k Višnarju. Kdor želi po Miklavžu darovati kaj svojim prijateljem, ali pa otrokom izvan vrteca, naj izroči darila predsednici ženske podružnice, ge. Višnarjevi.

Občinski odbor idrijski je imel v četrtek, dne 1. decembra sejo, katere se je udeležilo 23 odbornikov, med temi dvorni svetnik Billek in trije klerikalni virilisti. Za overovalca zapisnika je župan imenoval odbornika Antona Kogejca in Rudolfa Pleskoviča. Župan J. Sepetavec je nato poročal, kako so se izvršili sklepi zadnje seje in odredil, da se prečita neka okrožnica delničnega odbora, s katero se je prav po nepotrebnem tratil čas, ker dolgovozna instrukcija zadeva zgolj županstvo. V občinsko zvezo mesta Idrije se je sprejelo 10 prošilcev. Kot druga točka je prišla na dnevni red razprava o občinskem proračunu za leto 1911, proti kateremu ni bila podana nikakoli pritožba. (S tem pa se nikakor ne sme misliti na Oswaldovo poboljšanje.) Proračun se čita od točke do točke. Klerikalnemu virilistu, Oswaldovemu odposlancu, Lapajnetu, ni bilo povšeč, da se mestnim pisarniškim uslužbencem neznatno zvišajo plače in je vprašal, kdaj je občinski odbor to povišanje sklenil. Župan je dal interpellantu primerno pojasnilo. Lapajnetu tudi postavka za vzdrževanje mestnih postopij 12.000 K ni ugajala, češ, da se za to skriva hiša št. 509. Župan je v odgovoru poudarjal, da je v tej zadevi pritožba pri upravnem sodišču in če to za občino ugodno razsodi, se bo proračunjena vsota rabila, pa tudi če pritožbi ne bo ugodeno, se bo najbrže nekaj moralo ukreniti s poslopjem, ker tako, kakor je danes, obstati ne more. Občinski svetovalec Iv. Štravs je stavil predlog, naj se stopi v dogovor z užitniškim odkupnim društvom radi pobiranja žganjarine. Odbornik Vidic predlaga, da se stavi v proračun 1000 K za napravo trotoarjev. Na predlog odbornika Pegana se ta znesek vračunuje v postavko za vzdrževanje cest 5000 K. Postavka za razširjenje vodovodov se zviša na 5000 K. Črta se postavka za nabavo desinfekcijskega aparata 2400 K. Namesto te postavke pa predlaga svetovalec Štravs, da se določi znesek 2400 K za komuniciranje poštne prevoza. Čeprav se je predlog odklonil, vendar je živahna razprava pokazala, da bo treba nekaj odločilnega storiti za izboljšanje škandalozne poštne zveze z Idrijo. Pri podpori za obrtno - nadaljevalno šolo je stavil Leopold Lapajnet ponižno pa pobožno željo, naj se uvede na šoli verouk. Ta zahteva se je celo predlagatelju zdela nesmiselna, zato ga je bilo malce sram, ko je stavil predlog. Umevno, da je ostal s svojim predlogom osamljen. Koncem razprave je e. kr. dvorni svetnik Billek zastopal težnje e. kr. erarja, ki nima ne sreča in ne dobre volje, kaj storiti v splošni idrijskega mesta. Zastopnik erarja je imel skrajno težavno stališče, ker so vse postavke v proračunu take, da se jim ni moči izogniti. Predvsem je podal nekaj pomislekov k formalni sestavi proračuna. Po njegovem mnenju bi se moralo več postavk postaviti med izredno potrebno, ki bi tako narasla na 87.000 K, redna pa se znižala na 68.000 K. Tako razmerje pa je ne- vzdržljivo, kajti izredni stroški naj bi bili mnogo manjši od rednih. Kdo pa je kriv, da so izredni stroški tako veliki? Ali ne predvsem erar, ki ni ničesar storil za mesto Idrija. Ker se drugod ne more ničesar odčepniti, naj bi se črtalo pri raznih podporah, dijakih, ubožnih, nizalo postavko za vzdrževanje poslopij i. dr., v vsem skupaj nad 20.000 K. To bi imelo za posledico znižanje občinske doklade, ki jo e. kr. erar tako težko in nerad plačuje za slovensko mesto Idrijo. Kakega predloga e. kr. dvorni svetnik Billek ni stavil. To bi bilo tudi nelepota, da bi e. kr. erar bil v zavoru napredku in razvoju idrijskega mesta. Za to že skrbi katehet Oswald s svojimi podrepani. Pri glasovanju so za proračun glasovali vsi odborniki — tudi klerikalna virilisti Goli in Didič — izpovedni zastopnika krščanskega gospodarskega društva Lapajnet, ker mu je tako Oswald naročil. Med slučajnostmi se je sprejela od odbornika Fr. Tavzesa stavljenja resolucija za izboljšanje nevdržljivih razmer na erarični ljudski šoli v Idriji. Ostra debata je nudila točen vpogled v nezdrave ljudsko - šolske razmere v Idriji. Tudi je bila nemalo za-

dočenoje dopisniku S. N. Javni seji, ki je trajala nad dve uri, je sledila tajna, pri kateri se je rešilo več prošelj za razne koncesije.

Svojega sestanovalec sakral. Iz Hrastnika poročajo: Rudarja Frano Bah in Karel Koprivce sta tivila še delj časa v sovražstvu, čeprav sta skupaj stanovala. Ko sta zadnjič dobila denar, sta pila po raznih gostilnah. Bah je šel kmalu domov ter je legel spat. In že je spal, ko je prišel okoli polnoči njegov sestanovalec Andrej Pakj domov ter ga zbudil. Ko sta se ta dva pogovarjala, je prišel vinjeni Koprivce k postelji, v kateri je ležal Bah, ter dal temu brez vsakega povoda zaušnico. Bah skoči s postelje, zgrabi kuhinjski nož, ki je ležal na oknu, ter ga zaasadi Koprivce v čelo. Koprivce se je zvrnil na zraven stoječo posteljo. Bah je pobegnil ter vrzel nož proč. Koprivce so prenesli v bolnico, kjer je umrl.

Poparjen otrok. Iz Hrastnika poročajo: Delavčeva žena Urša Koritnik v Hrastniku je postavila za svojega 2 1/4 leta starega sina Franca skledo vrele juhe na okno, da se ohladi. Ko je stopila mati k bolni hčerki, ki je bila v isti sobi, je splezal mali Franc na nek zaboj za premog, se naslonil na okno ter gledal juho. Pri tem se je pa skleda prevrnila in vrele juhe se je razlila po njegovem obrazu in vratu ter ga poparila. Ubogi otrok je čez dva dni umrl.

Svojega otroka umorila. Iz Radde pri Zidanem mostu poročajo: Pri posestniku Antonu Belcu blizu Radde pri Zidanem mostu uslužbena dekla Marija Mežnar se je svojega novorojenega otroka na ta način odkrižala, da ga je prijala za nogo, udarila z glavo ob zid ter mu razdrobila glavo. Truplo je na to vrgla v greznico. Kot vzrok za ta živinski čin navaja to, da je otrokov oče izjavil, da noče skrbeti za otroka.

Tatinska dekla. Kavarnarica Kamila Preve iz Celja je napravila pri policiji ovadbo, da ji je bilo v noči 1. novembra iz njene nezaklenjene sobe ukradeno lodnasto krilo v vrednosti 12 kron. Kot storilko je imela na sumu svojo dekle Alojzijo Ronbal iz Mürstzega, ker le ona je mogla priti v sobo. Pri zaslišanju je Ronbal končno priznala, da je ukradla krilo ter ga v Gaberjnih skrila. Oddali so jo okrožnemu sodišču v Celju.

Semenjski tatovi. Iz Celja poročajo: Kakor vsako leto so se tudi letos pri takozvanem Andrejevem semenu izvršile razne tatvine. Neki uradniški ženi so na drzen način iz žepa njene zimске jope ukradli denarnico s 25 kronami. Kakor hitro je tat segel v žep, je to začutila. Bila je pa tako prestrašena in razburjena, da je mirno gledala, kako se je tat oddaljil. Na enak način so ukradli tudi neki posestnici kakih 20 kron, nekemu posestniku 7 kron, neki drugi ženi tudi 7 kron. Skoraj gotovo je bilo pa še več okradenih, toda dotičniki tega niso ovadili. O tatovih ni sledu.

Živo volkuljo so vjeli in na to ustrelili na nekem dvorišču v Kleniku pri Trnju na Krasu.

Samomor brez posledice. Iz Primorja poročajo: Nek dvajsetletni trgovski nastavljenec se je 30. novembra ustrelil v levo stran prsi in se zgrudil navidezno mrtev. Orožnik je pa spoznal, da se samomorilec niti zadel ni, temveč da je šla krogla pod levo roko v tla. Menda je iz samega strahu padel.

Recept za umetno stvarjanje ljudi. Tržaški »Piccolo« je priobčil članek o načinu, kako se da na umeten način ustvariti človeka. Meksikanski konzul v Trstu, ki ima jako meksikanski ime Smerdu, je »Piccolo« ta recept izročil. Način, kako na umeten način stvarjati otroke, je iznašel meksikanski profesor Hereira. Z ozirom na velikansko stopnjo, ki jo zavzema Meksika v znanstvenem svetu in z ozirom na avtoriteto, ki gre meksikanskim profesorjem, seveda čisto nič ne dvomimo, da se bo sčasoma po tem meksikanskem receptu dalo v retortah iz sferičnih kristalov izdelovati ljudi. Moškim in ženskam se torej ne bo več treba »potruditi se« ... Ti v retortah ustvarjeni ljudje bodo potem pomeksikanili svet še bolj, kakor so ga že duhovniki.

Samomor v kopališču. Iz Trsta poročajo: Grk Aleksander Zahiros, star 32 let, trgovski agent, je šel 1. t. m. v kopališče »Oesterreicher« v ulici Lazzaretto vecchio. Ko je bil v kopelji, se je ustrelil v usta in bil takoj mrtev.

Elektrodiograf »Ideal«. Zraven glavne pošte ima od sobote 3. do torka 6. decembra sledeči spored: Pritlikavev se sanja o ženski. (Komično.) V Fjordih najsevernejšega Norveškega. (Naraven posnetek.) Lili Barella. (Varietetni posnetek.) Pepita. (Drama.) Gospodar se ne oženi. (Komično.) Dodatek k zadnji-ma dvema predstavama ob 7. in pol 9.: Pia di Tolomei. (Zgodovinska drama.) Od Lugana v Italiji do mostu Trosa. (Naraven posnetek.)

Niške cene. V zadnjem času je prinašal na trg nek mlad kmetiki fant kokiši in jih take niske cenil, da so mu bile takoj izpod rok. In kako tudi ne. Kokiši, ki so tehtali 4 do 5 kg so dobili kuharice po 2 do 3 K. Lahko si je misliti, kako so se gos-podinjke čudile, ko so brale v raznih listih o draginji na trgu. Cele zagonetko je pa sedaj rešila policija. Na Privosu se peča gospod Franzl s kuretnino. Ima na ograjenem vrtu kurnice, v kateri so najlepše pasme perutnine. In zmanjkalo mu jih je vsak dan nekaj, ne da bi bil zamogel vedeti, kam prehajajo. Kakor že povedano, je zagonetko rešila policija. Ko je pred par dnevi kupila neka gospodinja na trgu od nekega kmet-skega fanta tri kokiši za 7 K, so doma te krasne eksplanare pregledali in opazili, da ima ena kokoš na nogi aluminijev obroček z znanko III. C. R. 1900. Takoj je bilo to naznanjeno tržnim stražnikom, ki so drugi dan »branjevca« izsledili. Povedal je, da se piše Jožef Jerina, da je dinar ter da je kokiši kradel s tudi pozne-je izsledenim in aretovanim 21letnim Jožefom Skubicom iz Horjula, kateri pa noče o tem nič vedeti. Pri pred-preiskavi je policija dognala, da sta fanta ukradla precej Franzlovih ko-koši, 15 po številu in v vrednosti do 206 K, začetkom minulega meseca tudi pri gostilničarju g. Lovrenciju Sarcu na Karlovski cesti za 30 K per-utnine. Oba so oddali delničnemu so-dišču.

Se mu je ustreglo. Predčerajš-njem je Pred škofijo nalašč porinil 27letni delavec Stefan Zagar iz Ko-čevja samotič voziček na tir elektri-čne cestne železnice. Ko ga je stražnik stavil na odgovor, se je Kočevar krepko odrezal, da je to vsled tega storil, ker hoče priti v zapor. Tej nje-govi želji je stražnik takoj ustregel, vrhu tega ga je pa še policijski urad potem nagradil z »diplomo« ur.

Varnostna oblastva zasledujejo računsko podčastnika e. kr. 26 do-mobranskega pešpolka v Mariboru, Leopolda Pessenhoferja, kateri je bil zaradi defraudacije v garnizijskem preiskovalnem zaporu, odkoder je po-begnil. Pravijo, da je v Švici.

Samotič voziček je bil te dni ukraden nekemu mesarju v Šolskem drevoredu. Tozadnji podatki naj se naznanijo policiji.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 76 macedoncev in 11 Hrvatov. Na Reko je šlo 8, v Zagreb pa 12 Hrvatov.

Izgubljen in najdeno. Pekovski pomočnik Ivan Gerčević je izgubil tri bankovce po 10 K. — Neka gos-podična je izgubila zlato žepno uro. — Delavec Mihael Svajger je izgubil bankovce za 20 K. — Pleskarski va-jenec Ivan Sušteršič je našel denar-nico s srednjo vsoto denarja.

Narodna obramba.

Za Ciril - Metodov obrambni sklad so se nadalje prijavili sledeči p. n. gg.: 852. Ženska podružnica druž-be sv. Cirila in Metoda v Novem me-stu (plačala 140 K); 853. Ante Bog-danović v Trstu (plačala 200 K); 854. Društvo slovenskih učiteljic v Ljub-ljani (plačala 200 K).

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. V. v B. 5 K, in sicer ceno za družbeni koledar, kar pa je več, je za pokritje družbenega deficita za leto 1911. — V Klavžah pri Podmeleu imamo zavedne rodoljubne mladenke. Nabrale so pri zabavnem večeru za našo družbo 24 K. — Srčna hvala!

Prvi dar za božičnico izročila je družbi sv. Cirila in Metoda gđ. Zo-rica Hudovernikova. Darovane knji-ge in igrače i. dr. so prav porabne, napravile bodo gotovo veliko veselje obdarovancem. Zahvaljujoč se rodo-ljubni gospodini za njen lepi dar, nadajamo se, da dobi gđ. Zorica Hu-dovernikova posebno med svojimi to-varišicami mnogo posnemovalk. — Iskrena hvala!

Društvena naznanila.

Politično in izobraževalno dru-štvo za dvorski okraj naznanja, da se vrši v nedeljo, dne 4. decembra 1910 ob 10. dopoldne v gostilni pri »Auru« Wolfova ulica 12, izredni občni zbor, katerega naj se blagovolijo udeležiti gotovo vsi člani.

Družabni večeri Narodne čital-nice so najprimernejše sredstvo za izboljšati ljubljansko družabno mize-rijo in obnoviti zopet prijetne med-sebojne stike. S tem, da prireja čital-nica te večere, izpolni svojo dolžnost popolnoma. Treba pa je, da tudi ob-činstvo spozna svoje družabne dolž-nosti, kajti brez sodelovanja vseh faktorjev je vsaka taka akcija ilu-zorna. Mesto zabavljanja po vseh oglih bi bilo boljše, da se vsak oseb-no prepriča, da so čitalnične prire-ditve, na katerih vlada domača ani-mirana zabava res v vsakem oziru hvalevredne. Da o kaki ekskluzivno-sti ali pretiranosti ni govora je do-kaz že to, da je vsak vabljen, kdor ljubi prijetno in fino sabavo. Dames

težna ob pol 8. se vrši tretji sabavni in plesni večer. Povdarjamo se an-krat, naj bi se bresobirnost prepoz-nega dohajanja odpravila. Ker se ob-ljublja za danes velik obisk, prosimo posebno gospe, naj svojih obljub-ljenih obiskov ne pozabijo!

Društvo za oblačenje revnih šol-skih otrok prosi vse one cenjene da-me, ki so prevzele izdelovanje oblek, naj jih blagovolijo poslati tekom pri-hodnjega tedna gospe dr. Tavčarjevi.

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo naznanja svojim članom, da se bode vršil občni zbor v nedeljo, dne 11. decembra 1910 v prostorih gosp. Babiča na Dolenjski cesti št. 10 ob 10. dopoldne. Cenjeni člani se vabijo, da blagovolijo članarino vplačati pri predsedniku, in sicer pred občnim zborom, ker bi se drugače smatrali za nečlane in bi ne imeli pravice, se zborovanja udeležiti. — Fran Jenko, predsednik.

Slovensko trgovsko društvo »Mer-kur« opozarja vse g. člane, da pri-deri ob priliki društvene desetletnice, dne 8. decembra t. l. ob 11. dopoldne v društvenih prostorih »Narodni dom« slavnostni občni zbor s slede-čim sporedom: 1. Nagovor društve-nega podpredsednika g. Alojzija Lil-lega. 2. Desetletnici, poroča gosp. dr. Fran Windischer. 3. O pomenu or-ganizacije za trgovske sotrudnike, govori gosp. Josip Tičar. — Povodom tega slavlja se vrši isti dan zvečer v veliki dvorani »Narodnega doma« za-bavni večer z zanimivim sporedom ter sodelovanjem društvenega pev-skega zbora pod vodstvom gosp. Z. Pre-loveca in popolnim orkestrom slavne »Slovenske Filharmonije« pod vod-stvom kapelnika gosp. Ed. Czajane-ka. Začetek ob pol 8. zvečer. Vstopni-na 60 vin. Gg. člane in prijatelje društva vabimo, da se tega slavlja v kar največjem številu udeležijo.

Miklavžev večer priredi »Sokol« na Viču v nedeljo, dne 4. decembra v salonu gosp. Balija. Kdor želi, da bo do njegovi otroci še posebej obdaro-vani, naj pošlje dotično darilo gosp. Baliju z natančnim naslovom. Začetek ob pol osmih zvečer. Vstopnina 30 v., otroci prosti.

Telovadno društvo »Sokol« v Zagorju bo Savi priredi v nedeljo, dne 4. decembra ob 5. popoldne Mi-klavžev večer v »Sokolskem domu«. Staršem, ki hočejo razveseliti svoje maličke, naznanjamo, da sprejemata darila br. Rudolf Ahčin in br. Ferdo Poljšak. Vsak zavitek naj ima natančni naslov osebe, kateri je dar namenjen, da se ne zgode kake zme-snjave. Po obdaritvi prosta zabava, pri kateri sodeluje slav. tamburaški zbor.

Prosveta.

Prvi koncert »Zveze slovenskih pevskih društev«. Vse prijatelje glas-be in glasbenega napredka opozarja-mo vnovič na ta prvi veliki ljudski koncert pevske zveze, katere pričenja s tem pravzaprav dosežati smotre, ki jo vodijo. Pokažimo, da vemo ceniti »Zvezine« stremeljenja in posetimo koncert do zadnjega kottiča dvorane. Vstopnice se dobivajo jutri do pol 4. popoldne pri gospe Šešarkovi, potem nadalje pa pri blagajni pred veliko dvorano Narodnega doma. Začetek je točno ob pol 5. popoldne.

Krajepisna imena. V tekočem letu so dozdaj za Matico Slovensko nabrali zbirke krajepisnih imen na-slednji gospodje: Ed. Bohine, nadučitel-j v Cerkljah na Dol., Andr. Škulj, radučitelj v Trzinu, Jos. Bernot, nadučitelj v Vel. Podlogu (izročil g. M. Hočevar, strokovni učitelj na meščanski šoli v Krškem); s Koroškega: M. Krejčič, župnik v Stebnu in I. Horvat, nadučitelj v Goricih; dalje dijaki: Ant. Matelič z goriske gimnazije (VII.), Al. Vovk (VII.), Fel. Gregorec, H. Tschamernik, Jak. Gerčar, Fr. Peček (VI.), z II. gim-nazije (izročil g. prof. J. Wester) in Fr. Vavpetič (VIII.) s I. gimnazije ljubljanske (izročil g. dr. J. Zmavel). Vsem tu imenovanim gospodom iz-reka v imenu Maticе Slovenske nje »zemljepisni odseke« iskreno zahvalo za njih trud in prizadevanje.

Slovenski Jug.

Dr. Hinković v peštanskem parlamentu. Dr. Hinković je imel dne 30. novembra v peštanskem pa-rlamentu dolg politični govor, v ka-terem se je dotaknil tudi »veleizdaj-niškega« procesa. Rekel je med dru-gim: Zato, ker je naša politika hrva-ška, so na nas z vseh strani padali udarci, ki bi naj bili smrtonosni. Ti naši prijatelji se niso sramovali za stotisoče našega denarja, to je denar-ja davkoplačevalcev, kupovati laž-njve priče in fabricirati lažnjive do-kumente. Pod grofom Khuenom in dr. Tomasićem se nadaljuje to, kar se je zapoločilo pod Wekerlom in ba-ronom Rauchom. Pod okriljem grofa Forgacha fabricirani dokumenti bi naj najuglednejše člane hrvaško-ar-baške koalicije odigrali kot »veleizdaj-nike«, »veleizdajniški« proces je

imel Srbe pokazati v luči, kakor da bi delovali samo na pogubo Hrvatov. S tem se je hotelo izzvati med Hrvati in Srbi brutalno vojno. Niti ta, ni-ti oni atentat se ni posrečil. Iz Fried-jungovega procesa je izšla hrvaško-srbska koalicija zmagnosna, a »vele-izdajniški« proces je rodil docela dru-gi sad, kakršnega so pričakovali na-sprotniki našega naroda. Mesto da bi razdružil Hrvate in Srbe, je samo uvrstil veliko misel o našem narod-nem edinstvu, misel tako veliko, da naši neprijatelji že trepetajo, ako o nji kaj slišijo. Naša koalicija je tudi v bodoče ostala nositeljica te velike ideje in bo branila to trdnjavo, ob ka-terih se bodo kakor krhlo steklo razbi-li vsi nadaljni atentati proti našemu narodu.

Hrvaški poslanec v severno-ameriškem parlamentu. Pri zadnjih volitvah v severnoameriški parlament je bil izvoljen za poslanca mladi Hr-vat Antonije Lesac - Lakas. Za po-slanca je bil izvoljen v Calumetu, kjer spada med najpopularnejše ose-be v mestu. Prvi hrvaški poslanec v Združenih državah je šele 30 let star in je doma iz Smišljaka pri Vrbov-skem na Hrvaškem.

Zagrebska mestna občina za »Sokola«. Mestni občinski svet v Za-grebu je sklenil dati »Sokolu« vsa-ko letno podporo v znesku 500 K, in sicer zato, ker vzdržuje poseben od-delek za telovadbo dečkov in deklet. Drugodi torej dajejo »Sokolu« pod-poro, da sme mladina v društvu telo-vaditi, pri nas pa se prepoveduje telo-vadba mladine v sokolskih dru-štvih.

Kataster v Črni gori. Pred nekaj dnevi se je vrnil v Belgrad vseučiliški profesor M. Andonović, ki ga je pozvala črnogorska vlada, da pregleda izvršena dela zemljiške-ga katastra. Profesor Andonović je prepotoval vso Črno goro, da prouči izvedbo katastra. Predno se je vrnil v Srbijo, ga je sprejel kralj Nikola v posebni avdijenci ter ga pri tej pri-liki odklonil z Danilovim redom.

Sofija v spomin grofu Tolste-mu. Te dni je priredila skupina bol-garskih pisateljev na sofijemskem vse-učilišču veliko slavnost v spomin po-kojnemu grofu Tolstemu. O življenju in idejah grofa Tolstega so govorili ti-le pisatelji: Slavejkov, dr. Krstev, Bogučerski, I. Dučić, P. Viktorov, Toporov in P. I. Todorov.

Ustanovitev bolgarske trgo-vinske mornarice. Bolgarska vlada namerava čim najpreje osnovati bol-garsko trgovinsko mornarico. Radi tega namerava odrediti podporo vsem parobrodnim družbam, katerih parniki se ustavljajo v bolgarskih pristaniščih. Najprevo bo vlada naku-pila tri velike parnike.

Novi srbski poslanik v Petro-gradu. »Tribuna« javlja, da bo ime-novan za srbskega poslanika v Pe-trogradu dr. Miroslav Spalajković, sekijski načelnik v ministrstvu zu-nanjih del, čigar ime se je mnogokrat imenovalo v zagrebškem »veleizdaj-niškem« in v Friedjungovem proces-u. Na njegovo mesto bo imenovan za sekijskega načelnika generalni kon-zul v Skoplju, Jovan Jovanović.

Nova zgradba za opero v Bel-gradu. Upravitelj belgradske opere, Z. Savic, namerava zgraditi moderno poslopje, v katero se bo potem prese-lil s svojo opero.

Književnost.

»Ljubljanski Zvon«. Vsečina decembarskega zvezka: 1. Anton De-beljak: Refleksi. Elegija. — Jesenska setev. — Dva človeka. — V nočni vihri. 2. Janko Glasar: Sam. — Jutro na gori. 3. Vojслав Molč: Smeč. 4. Milan Pugalj: Zimska pot. 5. Josip Wester: Tri pisma o Bosni. (Konec.) 6. Utva: Scherzo. 7. Alojzij Poljak: Drama na travniku. (Konec.) 8. L. Pintar: Črtice o krajini imenih. 9. Julij Dub: Božanstvena ljubezen. 10. Dr. Fr. Kidrič: Paberkovi o Korytku in dobi njegovega delovanja v Ljubljani. (Konec.) 11. Književna poročila. J. A. Glonar: Engelbert Gangl, Trije rodovi. — J. A. Glonar: Drobne povesti. — Dr. Lončar: Dr. Josip Gruđen, Zgodovina slovenskega naroda. — Dr. St. Beuk: Dr. Leopold Poljanec, Prirodopis ži-valstva za višje razrede srednjih šol. — Dr. St. Beuk: Balt. Baebler, Kemija in mineralogija. — Dr. J. Demšar: Čer-nič Mirko, Telesni naš postanek, razvoj in konec. — Dr. J. Demšar: Higijena na kmetih. 12. Umetniška poročila. Fr. Kokal: Jubilejska umetniška raz-stava v Jakopičevem paviljonu v Ljub-ljani. 13. Glasba. E. Adamič: Novi akordi. — E. A.: Janko Žirovnik, Na-rodne pesmi z napevi. 14. Gledišče. W. Slovensko gledišče v Ljubljani. Drama. 15. Slovniški zapiski. L. Pintar: O dovršnih in nedovršnih glagolih. (Konec.) 16. Razni zapiski. Dr. I. Lah: † Lev Nikolajevič Tolstoj. — Nove knjige.

Dr. V. Korun: Spake. (Satire, humoreske in drugo.) Smeč, pravijo, je za devet zdravnikov. Če je to res, potem vsekakor treba tiste izvoljence, ki nas vede spraviti v smeh in dobro

kor da
vratov.
Hrvati
ta, ni
Fried-
vaško-
vele-
a dru-
li na-
da bi
samo
narod-
o, da
ako o
o tudi
vele-
ob ka-
razbi-
šem
verno-
ndnih
ament
li Hr-
la po-
metu,
e ose-
nee v
star
rhov-
na za
v Za-
vsa-
K, in
n od-
eklet.
pod-
telo-
je te-
dru-
Pred
grad
ovič,
lada,
iške-
e je
rouči
vrnil
v pri-
li-
iste-
bol-
vse-
i po-
enju
orili
stev,
rov,
rgo-
lada
bol-
radi
oro-
noro
rih
skih
iku-
drome-
me-
Pie-
vite,
zitr-
rat
daj-
ce-
i za
ion-
Bel-
ere,
rno
se-
ina
De-
ska
čni
tro
eh,
sip
ec.)
ak:
L.
ulij
Dr.
bi
o-
lo-
—
Dr.
na
ki:
zi-
—
in
er-
oj
na
la.
iz-
b-
vi-
la-
te.
ni.
r:
ih.
h:
ve.
e,
o,
e,
ro

voljo, šteti med naše velike dobrot-
nike. Zlasti je takih dobrotnikov treba
nam Slovencem, da se nam vsa včasih
malo porazvedri od ljubljanske megle
in od tujih oblakov grde zaritro celo.
Saj je današnje dni skrivni in puščobe
toliko, da človek upravlja zabrepani po
trenutkih, ko more vso svojo mizerijo
pozabiti. Odtod tudi tisto obče raz-
položenje, ki napolnjuje naša gleda-
lišča, kadar se igra kaj veselega, pusti
pa jih prazna, kadar se igra kaj res-
nega, in pa dejstvo, da mnogo raje
segamo po veselih knjigah nego pa po
resnobnih. Zame in za marsikatero
druga je ni hujše pokore nego če
moram izven vsa tujih poslov obče-
vati s človekom, ki se svojpot naza-
rensko modro drži in zaboga ne zine-
nobene neumne, odkritosrčno pa se
vzraduje človeka, ki zna beliti take,
da so namah pregnane tiste grde muhe,
katerih se je ob teh dragih in napetih
časih tako težko otresti. In zato tudi
z odkritosrčnim veseljem pozdravljam
vsako knjigo, ki mi obeta nekaj vred-
nih poizvedb. Dr. Korun, čitateljem
„Slov. Naroda“ znan že iz svojih svoje-
časno priobčenih podlistkov, je sedaj
izdal skoro 200 strani debelo knjigo,
v kateri je ta ljubozni kramljac zbi-
ral serijo humorističnih, včasih tudi
nekoliko satirično nedahnenih črtic iz
svojega in našega vsakdanjega živ-
ljenja. Med literate dr. Korun s to svojo
knjigo ni šel, tega tudi ni nameraval.
Pripoveduje pa s tisto nepriljeno lju-
bezljivostjo in odkritosrčnostjo, s ka-
tero se v vsakdanjosti govori izza
stalnega omizja pri časi dobrega vina.
Posvem nepriljeno. Včasih bolj na
siroko, včasih bolj na kratko, včasih
zabavno, včasih zabavljivo, včasih kar
tako, kakor nanese dobra volja. Stru-
pen ni nikoli, norčuje pa se rad, naj-
raje s samim seboj, pa tudi z nami
drugimi in zašimi slabostmi, pa ne
kruto, le tako. In tako se čitatelj, ki
ne išče blestečih duhovitosti, prešernih
dovtipov in živo opletujoče ironije,
ob čitanju teh preprostih črtic prav
zadovoljno namuzne, ko se mu izza
vrtic zasmeji — dobrodušno veseli
avtorjev obraz.

Fr. Kobal.
— N. Gogolj: Taras Buljba. Po-
vest. Iz rusčine prevedel Vladimir
Levstik. Založil Josip Dežman, knji-
govev v Ljubljani. Cena? — Taras
Buljba spada med najznamenitejša
dela Gogolja. Poleg „Revizorja“ in
„Mrtvih duš“ je „Taras Buljba“ tisto
delo, v katerem se zrcali vsa ženjal-
nost velikana med ruski pisatelji.
„Taras Buljba“ podaja s čudovito dra-
matično silo sijajem barv ustvarjen
podoba življenja starih ukrajinskih
kozakov. Levstik je to krasno delo od-
lično preložil na slovenščino. Bodi ta
klasična povest toplo priporočena.

— Tolstoj. Tragično pretresljivi
konec Tolstega je v najširših krogih
slovenskega izobraženstva vzbudilo ve-
liko zanimanje ne le za umotvore, ki
jih je ustvaril Tolstoj, nego tudi za
njegovo osebnost in za njegove nauke.
Opozarjamo zategadelj čitatelje občin-
stvo, da imamo že v slovenskem je-
ziku dva spisa o Tolstemu. Ti dve št-
diji je spisal znani angleški kritik in
filozof Ernest Howard Crosby, ki
imata največje zasluge, da se Angleži
spoznali Tolstega. Z založnikovim
dovoljenjem je ti dve veleinteresantni
deli preložil iz angleščine Ljudevit
Furlani, založila jih je pa zvezna tr-
govina v Celju. Knjižici „Tolstoj kot
učitelj“ in „Tolstoj in njegovo poslan-
stvo“ omogočata vsakomur temeljito
spoznanje stremljenja in nauke zadnjega
kristjana Tolstega. Vsake boljše izobra-
ženec bi moral ti knjižici poznati.

Vse tu naznanjene knjige se do-
bivajo v »Narodni knjižarni« v Ljub-
ljani, Prešernova ulica št. 7.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča
Alkohol povzročil uboj. Na za-
ložni klopi je sedel Franc Suštar, 37
let star posestnik v Ojstrem Vrhju.
Osumljen je hudodelstva uboja, uč-
njenega na svojem svaku Janezu Tušku,
posestniku na Martinjem Vrhju. Kakor
so sodne poizvedbe dognale, pili so v
nedeljo dopoldne, dne 28. avgusta t. l.
v Kraljevi gostilni v Železnikih obdol-
ženec Suštar s svojim svakom Tuškom.
Njima so se pridružila Janez Cema-
žar in France Trojar. Bili so veseli
in privoščili so si ga malo več, nego
je bilo potrebno, kajti ostali so tu do
dveh popoldne. Tedaj so pa krenili po
cesti iz Železnikov proti svojemu domu.
Janez Cemažar ga je komaj nesel,
medtem ko sta bila Tušek in Suštar
ravno prav korajžna. Čez pol ure so
prišli do kraja, kjer se pot razcepi
proti Ojstrem in Martinjem Vrhju. Blizu
tega razpotja stoji znamenje. Tamkaj,
v obližju znamenja, sta se svaka v travo
vlegla, medtem ko je Cemažar legel
bolj zadaj. Tu je pa začel vplivati al-
kohol, kajti prej si vedno v prijatel-
skem razmerju živeča svaka, sta si
prišla tu na ta način navskriž, da je

jel Tušek zabiti Suštara. Vnel se je
prepir. In kakor obdolženec trdi, je jel
svak segati po svojem nožu. To ga je
pa tako ujezilo, da ga je s ploščo
roko udaril po obrazu. Nato ga pa
dvakrat sunil v prsi, da je oblegal.
Tako opisuje dejanje obdolženec Su-
štar. Janez Cemažar, kateri je vzlic
svoji vinjenosti, to rabuko od strani
opazoval. Pa opiše ta spopad med
svakoma bistveno drugače, kakor se
obdolženec zagovarja. On pravi, da je
videl, kako je Suštar opetovano s pestjo
udaril po obrazu in ustih Tuška, da
je ta padel na pot, medtem ko je jel
obdolženec naprej. Tudi on se je podal
za obdolženecem. Videl je pa dobro,
kako se je Tušek, ki je na licu krvavel,
pobral, ter šel nato zopet ležati na
travo. Ljudje so opazili ranjena okoli
štirih popoldne iti opotekaje se po ko-
lovozu proti domu. Mož, ki je ječal,
je bil po licu krvav, ter mu je tudi iz
ust tekla kri. Kakih 300 korakov od
mesta, kjer sta se spopadla z obdol-
ženecem, se je pri Severjevi hiši neza-
vesten zgrudil in oblegal, odkoder so
ga spravili znanci domov, kjer je ob
9. istega večera, ne da bi se mu vrnila
zavest, umrl. Zdravniški izvedenci so
truplo pogledali, in našli poškodbo na
desni strani čela. Pri odprtju trupa so
dognali, da je bila prebita in udrt
senčna kost, pod tem mestom se je
našla kepa v velikosti gosjega jajca
strjene krvi. Počena je bila tudi od-
vodnica. Kri se je stekala v možgane,
kar je povzročilo otrpnenje možganov
in Tuškovo smrt. Po mnenju izveden-
cev, se iz vsega tega da
sklepati, da si pokojni Tušek ni pri-
zadejal te poškodbe vsled padca na
trda tla. Edina prava, ki je bila pri
celem dogodku navzoča, je bil Janez
Cemažar, kateri pa vsled vinjenosti ni
videl, jeli imel v tistem kritičnem
času kaj v roki ali ne. Le v toliko potrdi,
da, ko je šel za obdolženecem proti
domu, da je bil po obrazu krvav. On
trdi nadalje, da ga je po glavi in po
ustih tolkel. Nato je padel na pot, od
koder se je pobral in šel ležat na travo.
Zdravniški so pa mnenja, da je nemo-
goče misliti, da bi človek z golo pestjo
mogel odraslenemu človeku prebiti lo-
banjsko kost.

Porotniki so soglasno zanikali
vprašanje glede uboja, na kar je so-
dišče obtoženca oprostilo.

Iz Višnje gore. Dne 1. decembra
t. l. je bil pri c. kr. okrajni sodnji v
Višnji gori klerikalni občinski sveto-
valec Ignac Pajk, po domače Klotuta,
obsojen na 14 dnevni zapor, za to, ker
je svojo lastno mater, ki je hotela v
njegovi hiši, svojega, na smrtni postelji
ležečega moža oziroma njegovega očeta
obiskati, iz hiše ven vrgel. — Višnje-
gorsko mesto je torej lahko ponosno
na tega vzor-moža in občinskega sve-
tovalca.

Poboj. Včeraj zvečer se je končala
razprava proti Kopicu. Porotniki so
pritrili vprašanju na uboj, zanikali pa
vprašanje lahke telesne poškodbe Jo-
žefa Gašpirca. Sodni dvor mu je pri-
sodil za kaznen 3 letu težke ječe, z
enim postom in trdim ležiščem vsak
mesec; tudi mora zasebnemu udele-
žencu očetu ubitega, povrniti za zdrav-
niške in pogrebne stroške in za na-
grobni kamen 465 K 62 v. Za nadaljno
terjatev 1000 K se pa zavrne na ci-
vilnopravno pot.

Razne stvari.

* Napad na učitelja. V Subotici
so se uprli o rnošolski učenci učitelju
Töröku. Predvčerajšnjem je napadel
nek učenec svojega učitelja. Drug va-
jenec pa se je postavil napadalcu v
bran in hotel ščititi učitelja, učenci pa
so ga pobili, da je bil na mestu mrtve.

* Aretacija roparskega morilca.
Šopincih na Zgornjem Sleskem so
aretirali roparja in morilca Dombrow-
skega, ki so ga že dolgo iskali. Pred
nekaj tedni je bil umoril in oropal
blagajnika Trupca iz Oderfurta.

* Maščevanje zapuščene ljubice.
Včeraj je napadla na Dunaju dvajset-
letna Julija Waniura svojega ljubčeka
in ustrelila iz revolverja na nezvestega.
Machinek, ki je bil urarski pomočnik
je dobil le lahke poškodbe. Dekle je
namerilo potem nase pa se ni zadelo.
Po svojem činu je hotelo dekle po-
begniti, kar se ji pa ni posrečilo.

* Morilec ali vojaški begun. V
Curihu so aretirali predvčerajšnjem
nekega kmeta s Koroškega, ki je bil
na sumu, da je doma izvršil umor.
Tudi je avstrijski konzulat že zahteval
njegovo izročitev. Kmet pa je ugovarjal
svoji izročitvi, češ da je nedolžen in
da ga zasleduje le vojaška oblast ker
je pobegnil.

* Zavrtni umor z zastrupljeno
britvijo. Iz Bukareste poročajo: On-
dotni brivec Jonel Molescu si je zmisli-
l prav poseben način umora, s pomočjo
kateriga bi odstranil častila svoje
žene častnika Popeanuja, Ljubosumui

mož je zapazil, da se ta častnik ne-
holiko preveč zanima za njegovo mlado,
lepo ženo, in kmalu je prišel na to,
da ni to dvorjenje ostalo brezuspešno.
Zmislil si je grozovito maščevanje.
Britev, s katero je častnika bril, je na-
mazal z močnim strupom ter le neko-
liko oprasnil častnika, ko ga je bril.
Ta ranica se začetkom niti opazila ni.
Kmalu je častniku obraz otekel in po
celem telesu so se pokazali sledovi
zastrupljenja. Zdravniški začetkom niso
mogli dognati, kaj je pravzaprav s
častnikom. Ko so pa spoznali, v kakšni
nevarnosti se nahaja, je bilo že pre-
pozno. Častnik je umrl v grozljiv bo-
lečinah. Ko so Molescu aretirali, je bil
za smejo se popisal svoj čin in je bil
zelo zadovoljen, da se mu je umor
posrečil. Misli se, da je Molescu umo-
bolen.

* XXXX. drž. loterija za civilne
dobrodelne namene. C. kr. loterijski
dohodstveno ravateljstvo priredi
XXXX. dobrodelno loterijo za civilne
dobrodelne namene, in bo žrebanje
15. decembra t. l. Igralni načrt te po-
ljudne loterije je tokrat opremljen po-
sebnost bogato, ker ima 20.738 dobitkov
v skupnem znesku 620.000 K, med
tem glavni dobitki 200.000 K, dalje
dobitki po 50.000 K, 30.000 K, 20.000
kron, itd. Vsi dobitki se izplačajo v
gotovini. Srečke po 4 K se dobivajo
v tabačnih trafikah, loterijskih nabi-
ralnicah, menjalnicah itd.

* Krvavi izvirek. V Gvatemali
v bližini mesteca Virtul se nahaja
izvirek, ki ga imenujejo domačini
„Mino“ ali „Fuente de sangre“. Izvi-
rek se nahaja v jami, iz katere prih-
ja tak smrad, da ob gotovih časih no-
ben človek ne more priti v njeno bli-
žino. Iz jame pa se izteka rdečkasta
tekočina, ki je gosta, kakor strjena
kri. Nek francoski zdravnik, ki je
pred leti obiskal to jamo in videl ne-
šteto vampirjev in netopirjev v ja-
mi, je bil izpocetka mnenja, da dajejo
odpadki teh živali vodi rdečo barvo
in razširjajo okrog jame neznosni
smrad po salmijaku. Pozneje pa se
je dognalo, da povzročajo vse to mi-
kroskopično majhne infuzorije, ki se
v takih ogromnih množinah razplode,
v vodi, da se ob gotovih časih privla-
či voda iz jame, debela kakor strjena
kri. Ali pa bodo hoteli to verjeti okoli-
čani, ki mislijo, da prihaja iz zemlje
prava kri, na tem zelo dvomim. Ko
bi imeli na Kranjskem tak izvirek,
gotovo bi imeli tam tudi že božjo pot!

Kupujte jutranjo izdajo „Slovenskega Naroda“.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dinamitna eksplozija.

Zagorje ob Savi, 3. decembra. V
tukajšnjem kamnolomu je ob pol 8.
zjutraj eksplodiral dinamit. Fran-
česlovar je bil na mestu ubit, dva
delavca težko, dva pa lahko poškodo-
vana.

Zagorje ob Savi, 3. decembra.
Danes zjutraj ob 7. je nastala eksplo-
zija zmrznjenega dinamita. Strelni
mojster Česlovar je bil ubit.

Tržaški župan v kazenski preiskavi.

L. — Trst, 3. decembra. Zaradi
udeležbe tržaškega župana dr. Valer-
ia pri velikih izgradnjah proti Sloven-
cem dne 4. septembra, se je pri de-
želnem sodišču začela kazenska pre-
iskava in je bil župan dr. Valerio po
preiskovalnem sodniku Lucihu že
zasišan kot obdolženec.

Proračunska debata v državnem
zboru.

S. — Dunaj, 3. decembra. V na-
daljni debati o proračunskem provi-
ziju govori danes svoj deviški go-
vor slovenski klerikalec dr. Verstov-
šek, ki se obširno bavi z neznosnimi
razmerami, ki vladajo zlasti na Sp.
Štajerskem. Povdarja, da je teh raz-
mer kriva v prvi vrsti uprava in da
je zlasti pri sodnih uradnikih vsled
nacionalnega pritiska vlade, katere
se brezpogojno pokori komandi nem-
škega Volkstrata, vse korumpirano.
Posledica teh neznosnih razmer na
Spodnjem Štajerskem je slovenska
obstrukcija v Gradcu, ki ne bo prej
prenehala, dokler se ne ugodni sloven-
skim zahtevam. Med govorom je po-
zneje prišlo do medključev s strani
nemških velikanov Marekhla, Mali-
ka in Stranskega, ki so z nesramnimi
medključki hoteli motiti govornika.

Po dr. Verstovškovego govoru,
ki je spočetka vzbujal mnogo pozor-
nosti, pozneje pa bil govorjen vsled
opoldanske ure skoraj pred praznimi
klopi zbornice, je govoril nemški
poslanec dr. Sylvester. Nato je izgu-
bil poslanec Valoušek besedo, na kar
bi imel govoriti finančni minister
Bilinski, Bilinskega pa ni bilo v
zbornici in navzlic protestu navzočih
poslancev ga je dal predsednik iska-

ti, tako da je bila seja faktično sko-
raj za 10 minut prekinjena. Finančni
minister Bilinski je v svojem govoru
povdarjal zlasti potrebo novega fi-
nancnega načrta, ki mora biti kakor
mogoče hitro izvršen. Zlasti je
povdarjal potrebo uvedbe užigalične-
ga monopola. Nadalje je opozarjal,
da se mora končna sanacija deželnih
financ absolutno izvršiti. Po Bilin-
skega govoru govori italijanski po-
slanec Bugatto.

Iz seje enotnega češkega kluba.

S. — Praga, 3. decembra. Kakor
poročila »Česke Slovo«, je utemelje-
val poslanec Choc v včerajšnji seji
enotnega češkega kluba stališče če-
ških radikalcev proti udeležbi Čehov
na češko-nemških spravih pogaja-
njih na Dunaju pod egido ministr-
skega predsednika barona Bienenhertha
med drugim tudi z dejstvom, da slo-
vanska solidarnost zahteva od Čehov,
da se ne udeležijo teh konferenc,
dokler bo obstajala vlada, ki je tako
kruto postopala zlasti proti Jugoslo-
vanom in ki je proti poslancu Hri-
barju nastopila s tako nezaslišano
persekcijou.

Hadilnice v Trstu.

B. — Trst, 3. decembra. Na Molo
San Teresa bode zgradila privatna
družba velike hadilnice, kjer se bo
moglo hraniti argentinsko meso.

Dobava srbskih gorskih topov.

B. — Belgrad, 3. decembra.
»Stampac« javlja, da je srbska vlada
naročila v Nemčiji od Kruppa 60
gorskih topov.

Tolstoj in Certkov.

G. — Petrograd, 3. decembra.
Graf Aleksij Tolstoj, najmlajši sin
umrlega pesnika z Jasne Poljane, iz-
javlja v časopisu »Rusko Slovo«, da
je neutemeljen napad njegovega naj-
starejšega brata na očetovega prij-
atelja Certkova, češ, da ga je ta prego-
voril k begu in tako povzročil Tolste-
ga smrt.

Mesni trust v Ameriki.

A. — New York, 3. decembra.
V Ameriki se je osnoval mesni trust,
kateremu pripadajo tudi velike mes-
ne eksportne tvrdke v Argentini. Trust
hoče regulirati eksport mesa
v Evropo.

Gospodarstvo.

— Vesel pojav. Slovenska jav-
nost in predvsem slovensko trgovstvo
se za Kolinsko tovarno in njene izdelke
čimdalje bolj intenzivno zanima, ker
je prišlo do prepričanja, da je Kolinska
tovarna edino res domače podjetje te
vrste na celnem slovanskem jugu. K
temu je seveda veliko pripomoglo ne-
oporečno dejstvo, da izdelki Kolinske
tovarne, vsled svoje izborne kakovosti
nadkriljujejo vse tujne tujne proizvode,
v vsakem oziru. To je vesel pojav, ki
priča, da je smisel za gospodarsko
osamosvojitve med Slovenci zmogljivo
prodira vsepovsod in v vse sloje. Naj-
bolj skrita gorska kočica in ponosna
mestna palača rabi in pozna že danes
izvrstne izdelke Kolinske tovarne. Kon-
statujemo ta pojav s posebnim zado-
ščenjem, tembolj, ker je Kolinska to-
varna znala vsikdar ceniti in uvaževati
naše narodne in gospodarske težnje.
To je zanjamo jamstvo za nadaljni razvoj
podjetja, ki je v tem kratkem času,
kar v Ljubljani deluje, pač že poka-
zalo nad vsa pričakovanja, da je kos
nalogam, katere si je stavila. Kolinska
tovarna je lahko ponosna, ko vidi, da
ima za seboj vso dobro mislečo slo-
vensko javnost in nadejamo se, da bo
to odkritosrčno, simpatično medsebojno
razmerje ostalo in se razvijalo tudi v
bodoče prihodnje. Priporočamo torej
Kolinsko tovarno in njene izdelke kar
najtopleje!

— Kmetstva posojilnica ljub-
ljanske okolice registrovana zadruga
z neomejeno zavezo v Ljubljani. Me-
seca novembra 1910. je bilo vloženo
na hranilne knjižice 894.027 K 80 h.
v tekočem računu vloženo 272.938 K
95 h, po nabiralnikih vloženo 1502 K
41 h. Meseca novembra 1910. je bilo
dvignjeno na hranilnih knjižicah
1.081.692 K 86 h, v tekočem računu
dvignjeno 351.276 K 01 h, po nabiral-
nikih dvignjeno 1450 K 25 h. Stanje
hranilnih vlog 18.621.748 K 11 h.
— Mestna hranilnica v Novem
mestu. V mesecu novembru 1910 je
226 strank vložilo 70.919 K 33 h, 262
strank vzdignilo 110.019 K 57 h, 14
strankam se je izplačalo hipoteknih
posojil 42.900 K, 312 menic se je
eskomptovalo z 132.790 K, stanje vlog
3.595.363 K 55 h, denarni promet
595.061 K 22 h. Vseh strank je bilo
1424.

Izjava.*)

Ker se mi je radi članka »Glas iz
Bučke«, priobčen v »Slovenskem Na-

* Za vsebine tega opina je uradno
odgovorna le tačina, izdajatelj delovnega

rodu« št. 373, od dveh oseb z »debele-
ga konca« blagoslovljene Bučke za-
vratno očitalo, da sem bil jaz v zvezi
s poročevalcem omenjenega članka
in, da je ta le po mojem nasvetu po-
slal tisti dopis v »Slovenski Narod«,
izjavljam pod častno besedo, da ni-
sem omenjenega članka pisal, niti
sem v zvezi z dopisom, še manj pa
sem komu nasvetoval, kaj naj piše,
kar prosim slavno uredništvo urad-
no potrditi. (Potrjujemo. Opomba
uredništva.)

Sicer se mi pa ne zdi vredno tru-
da, da bi se vrtikal v take reči, kajti
držim se pregovora: Kdor se med
otrobe meša, ga svinje požro!

Pribo to pa naj bo, da je dotičnik
pisal pač le golo resnico, katere se je
pokazala pri obravnavi c. kr. okraj-
nega sodišča v Krškem.

Opozarjam torej vsakega, kateri
bi se drznil mi radi gori omenjenega
članka še kaj očitati, da bodem brez
ozira proti vsakemu sodnijsko postop-
pal. (3955)

Če bi hotel kaj pisati, bi lahko
pisal zadosti in morebiti še kaj več,
ker gradiva imam zadosti.

B u č k a, dne 24. novembra 1910.

Vinko Gregl
trgovec in gostilničar.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Darila.

Upravištvu naših listov so po-
slali:

Za Ciril - Metodovo družbo: G.
Juraj Struclj, Tuševdol, 12 K, vpla-
čane za družbo vsled poravnave neke
kazenske zadeve. — G. Meden, Kranj,
10 K, plačal gosp. dr. Kušar, odvot-
nik v Kranju po naročilu gosp. Fr.
Verderberja, kot dobrodelno globo
njegovega nasprotnika Tomaža Kosa
na Blejski Dobroiti. — G. Frane Ju-
vane, učitelj na Vrhu pri Vinici, 5 K
20 vin, katere so zložili gg. Cimer-
man, Berkopec, Spehar, »pošten Ne-
mec«, Kobe in pošiljatelj. Skupaj 27
kron 20 vinarjev. — Zivel! Na zdar!

Dohodki in stroški „Družbe sv. Cirila in Metoda“.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljub-
ljani je imela meseca novembra 1910. sledeči
promet:

I. Prejemki:	
a) Redni prejemki:	
1.) Prispevki iz nabiralnikov	1047 K 59 v
2.) Prispevki podružnic i. s.	
a) Kranjska 1458 K 06 v	
b) Stajarska 480 „ 50 „	
c) Koroška „ „	
d) Primorska 577 „ 86 „	
Skupaj	2516 K 42 v
3.) Razni prispevki t. j. darila, družb. blago itd.	6023 K 61 v
Skupaj	9587 K 62 v
b) Izredni prejemki:	
4. Prispevki za obramb. sklad.	1143 K 77 v
vsota vseh prejemkov	10731 K 39 v

II. Izdatki:

a) Redni izdatki:	
plače, remune- racije učitel- skemu osebju, razniraniitit.	8401 K 74 v
b) Izredni izdatki:	
naložitev na glavnico, ozi- r. obrambni sklad	739 „ 40 „
Skupaj	9141 K 14 v
torej primanjkljaja.	1590 K 25 v
Opomba: Pri obrambnem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glav- nica toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 kron.	
V Ljubljani, dne 3. decembra 1910.	

Slovensko deželno gledališče v Ljubljani.

Št. 47. Izven abon. (za lože par). Društ. predst. 2051.
V nedeljo, 4. decembra 1910.

Ljudska predstava pri znižanih cenah.
Ob 3. uri popoldne.

Tat vseh tatov.

(Arsene Lupin).
Komedia v štirih dejanjih. — Francoski na-
pisala Fr. de Croisset in M. Lohano. —
Poslovenil Fran Kobal. — Režiser Hinko
Nučič.

Blagajnica se odpre 1/3. uri.
Začetek ob 3. uri. Konec ob 1/6. uri.

Prihodnja predstava v nedeljo zvečer.
Št. 48. (Nepar). Društ. predst. 2052.

V nedeljo, 4. decembra 1910.
Začetek ob 1/8. zvečer.

Noviteta! Sedmlet! Noviteta!

Grof Luksemburški

Opereta v treh dejanjih. Besedilo spisal A.
M. Willner in M. Bodansky. Uglasbil
Fran Lehner. Režiser Jos. Povh. Kapel-
nik prof. Frid. Reiner.

Blagajnica se odpre ob 7. uri.
Začetek ob 1/2. uri. Konec ob 10.

Prihodnja predstava bo v torek, 6. decembra.

Svoje zdravje

si ohranite! Izgincio Vam slabosti in bolečine, oči, živci, mišice in kite se Vam ojačijo, spali hoste adrevo, spetno dobro zdravstveno razpoloženje bo zopet na-
stopilo, ako bodete rabili pristni Fellerjev fluid z znamko »Elafeid«. Tucat na poštno 5 kron franko. Izdelovalec samo lekarnar E. V. Feller v Stahici, Eltin trg šte. 230 na Hrvatskem.

Peslano.

Mnogostopanska poraba. Gotovo ni do-
mačega zdravlja, katero se da tako mnogo-
stransko porabiti, nego **Melle-vo kremo-
spanje in sol**, ki je takisto bolisti utešujoče,
ako se namaže z njim, kadar koga trga, kako
to zdravi vpliva na mišice in živce krepilno
in je zatoj dobro, da se priliva kopelim.
Steklenica **1-90**. Po poštnem povzetju po-
šilja to zdravilo vsak dan lekarnar **A. Moll**,
c. in kr. dvorni založnik, **Dunaj, Tachlauben**
9. V zalozah po deželi je zahtevati izrečno
MOLLE-ov preparat, zaznamovan z varnostno
znamko in podpisom. 6 92

Plesna svila

Franko in že ocarinjeno se pošlje na
dom Bogata tabira vzorcev s prvo pošto.
Varna za svilo **Henneberg, Zürich**
62 4

Priloga našim rodbinam
kolinsko cikorijo.

Proti

zobobolu in gnjilobi zob
izborna delujo dobro znana
antiseptična

Melusine ustna
in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodilom 1 krono.

Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Realijska cesta št. 1
poleg Franc. Jožefovega jubilejnega mostu.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag. gospod lekarnar!

Prosim vljudno, pošljite mi zopet
tri steklenice Vaše izborna delujoče
antiseptične melusine-ustne zobne
vode, katera je neprekosljivo sredstvo
zoper zobobol, utrja dlesno in od-
stranja neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem

Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar.

Nobena kapljica

ne koristi tako želodcu,
kot požirek

pristnega „**FLORIAN-a**“!

Človek!

Pomni treh besed:

želodca red!

Postavno varovano.

Mnogo je preizkušena MATTONIJEV GIESSHÜBLER

alkalična kislina
pri kamenu
in boleznih
mehurja
kot sredstvo
spojilno s sečno kislino.

Meteorološko poročilo.

Vilina sad meje 300-2. Srednji značilni tlak 736-9 mm

Decembar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
2. pop.	734 1	6 0	sl. jug	oblačno	
9. zv.	735 9	5 0	"	"	"
3. 7. zj.	736 2	4 3	"	"	"

Srednja včerajšnja temperatura 5-7°, norm. 0-2°. Padavina v 24 urah 0-0 mm

Dve prodajalki

za trgovino s papirjem in galanterijo

sprejme takoj 3837

Fr. Jglič, Ljubljana Mestni trg 11.

Odda se takoj meblirana

mesečna soba

v Vegovi ulici št. 12, II., na levo. 3957

Iz proste roke prodam takoj 3966

hišo s pekarijo

prilagojena tudi za vsako trgovino.
Več pove Lipovič v pivovarni „Union“
v Spodnji Šiški.

Belokranjsko železnico!

Na prodaj: 3973

Hišna posest, obstoječa iz 1 enonadstropne
ter 1 pritlične hiše z vrtom, v zelo
prometnem kraju pri Novem mestu, se radi
preselitve pod zelo ugodnimi pogoji takoj prodaj.
Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Svarilo.

Svarim vse one, ki govorijo raz-
žaljivo o meni ter hujskajo mojega
soproga, da prenehajo s tem, sicer sem
primorana proti obrekovalcem sodnijsko
postopati. 3976

Spodnja Šiška, 3. decembra 1910.

Marija Sevšek

Spodnja Šiška št. 205.

Stanovanja

z 1 sobo in kuhinjo se
oddajo za februar na
Poljanski c. št. 60. Na-
tančneje se poizve pri
Iliju Predoviču, Ambro-
žev trg 7, v Ljubljani. 69

V knjigovodstvu izurjen

penzionist

dobi primernega zaslužka. Vprašati je pri banki „Slaviji“
v Gosposki ulici 12. 3978

Izjava.

Jaz podpisani Andrej Škapin, po-
sestnika sin v Velikem polju št. 8, sem
priobčil v št. 208 časnika „Slovenski
Narod“ z dne 3. avgusta 1910 izjavo,
v kateri sem na obrekljiv način lažljivo
obdolžil gospodično Franciško Vovk
iz Velikega polja št. 23 različnih ne-
poštenih in nenravnih dejanj, ter jo
dolžil zaničljivih misli in lastnosti.

Vse te obdolžitve preklicujem kot
popolnoma neosnovane in izmišljene,
se zavezujem plačati pravne stroške in
se zahvaljujem gđ. Vovk, da mi je
na tako velikodušen način odpustila
storjeno ji krivico, ter ji tudi obljubim
za bodoče jo v nobenem oziru razžaliti.

Ljubljana, dne 1. decembra 1910.

Andrej Škapin.

Uradno dovoljena, že 15 let obsto-
ječa najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb

G. Flux

Gosposka ulica št. 6,
priporočila in namešča le boljša

službe iskajoče vsake vrste

kakor

privatno trgovsko in gostilniško osebje.
Izbira različnih služeb, zlasti za ženske.
Vestna in kolikor možno hitra postrežba
zagotovljena. 3959

Pri vnanjih vprašanjih se prosi znanca za odgovor.

Izjava.

Jaz podpisani Tomaž Kos, pose-
stnik na Blejski Dobravi, obžalujem in
preklicujem vse, kar sem rekel dne
18. oktobra 1910 na cesti na Savi go-
spodu Francu Verwegerju, oskrbniku
obrtno družbe na Javorniku, in ga
zahvaljujem, da je na mojo prošnjo od
tožbe odstopil.

Blejska Dobrava, 29. nov. 1910.

3958

Tomaž Kos l. r.

Službe išče

28 letni mož kot korespondent, skladiščnik al-
prodajalec manufakturnega blaga v večji trgo-
vini. Vešč je slovenskega, nemškega in hrvaš-
kega jezika v govoru in pisavi. Vstop s 1. ja-
nuarjem in sicer bodisi na Kranjskem, Štajerskem
ali Hrvaškem. 67

Dopisi pod „**Isvešana moč**“ na upravništvo
„Slovenskega Naroda“.

Knjigovodka

z večletno pisarniško prakso, popolnoma
vešč slovenskega in nemškega jezika
v govoru in pisavi, stenografije in
strojepisja, išče službe. — Vzame
tudi delo na dom. 3982

Cenjene ponudbe pod „**Vestna**“
na upravništvo „Slov. Naroda“.

Lepa hiša

s sadnim vrtom, 14 let
davka prosta, zelo pri-
pravna za penzionista,
v lepi legi, se prodaj. 63

Več pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Okrogla zofa

pripravna za družabne prostore in
doro ohranjena 3974

salonska garnitura

se ceno prodaj. — Vpraša se pri
Ahačiču, Stari trg št. 11a.

Mlin

s tremi tečajji, s stopami in žago, prvi na težki
vodi poleg bolnišnice usmiljenih bratov v Kan-
diji, kakor tudi

trije travniki in dve njivi

vse okoli mlina, se da pod ugodnimi
pogoji takoj v najem.

Tudi je na prodaj približno 60 do 70 mtc.

krme.

Več se poizve v Kandiji v gradu na Kamnu
pri Hedvigi Rosini ali pa pri posestniku Rosina
v Medlki. 3980

Sanssouci

priznana najb. znamka, izdelek po franc. metodi.

Carte d'Or, Carte blanche,
Asti spumante Torino, specialiteta,
Bakarska vodica, primorska „

Gennaro Ossolinack, Gorica
odlikovane šampanjske kleti.

36 Cenovniki gratis in franko. 71

Lepo stanovanje

s 3 sobami in pritliklinami se odda
na Bleiweisovi cesti za februarjev
termin. 3946

Vpraša se v pisarni stavnika
Filipa Supantiča, v Ljubljani,
Šubičeva ulica 5.

Pisalni stroj sistem „Adler“

skoro nov, dalje harmonij
ter fotografični aparat

vse skoraj novo, se po ceni prodaj
radi selitve.

Kje, pove upravništvo „Sloven-
skega Naroda“. 3954

✕ Trgovsko izobražen ✕

zaseben uradnik

✕ samec, 35 let star, Slovenec, do
poljubne višine vsrščine zmožen,
✕ išče pri večjem trgovskem pod-
✕ jetju, ali bančnem zavodu pri-
✕ merne službe.

Nastop začelkom maja 1911.
Prijazne ponudbe pod A. Z.
✕ upravništvu „Slov. Naroda“. 3899

Sprejme se

kontoristinja

izveščana ali pa tudi začetnica, ki je
popolnoma zmožna slovenskega in
nemškega jezika in ima lepo pisavo.
Nastop takoj.

Ponudbe pod „**Kontoristinja II**“
na upravništvo „Slov. Naroda“.

Vila na Bledu

skoraj nova in v najlepši poziciji se
vsled družinskih razmer

prav ceno prodaj.

Obstoji iz: 10 sob, 2 kuhinj in 2 klet
ter krasnim sadnim vrtom. — Plačljiva
tudi na obroke. 3921

Informacije pošilja:

zaloge Gösske pivovarne na Bledu.

Zaradi pomanjkanja prostora prodajam po lastni ceni

za Miklavževa in božična darila

primerno blago, n. pr. narejene obleke, zimske suknje, pelerine za
gospode in dečke ter najnovejšo

konfekcijo za dame in deklice.

A. Lukič, Ljubljana

Pred škofijo št. 19. 958

BOŽIČNA DARILA!

!! Predno si nakupite božičnih daril !!
blagovolite si ogledati še moje izložbe in presodite cene! —
Potrudite se potem v mojo trgovino, kjer se Vam dajo drage
volje vsaktera pojasnila, da se prepričate in odločite se bode-
tako, da si nabavite svojih potrebščin le pri trvdki :

H. SUTTNER, Ljubljana

Mestni trg ali Sv. Petra cesta.

Specialna trgovina najnovejših precizijskih ur (s izpričevali točnosti)
svoje lastne tovarne ur v švic. z varstveno znamko „IKO“.

Največja zaloga ur, zlatine in srebrnine, juvelov
ter briljantnih nakitov itd., istočasno ogromna izbira kine-
srebrnega blaga, kakor nastavkov, jedilnega oročja itd.,
vse v najmodernejšem slogu.

Postrežba strogo solidna. Cene najnižje!

Na pismena vprašanja se odgovarja z obratno pošto.

Telefon 273. Brzojavni naslov: „H. Suttner“.

! Cenik zastoni in potrditve prave. !

CHRISTOFLE

Jedilno in namizno oročje

Priznana najboljša posredovna.

Najlepše oblike. Kompletne
opravljene kasete za namiz-
no oročje, skledo, posodo
za omake, kavni in čajni
servisi, namizni nastavki,
umetnine.

Edino nadomestilo za pravo srebro.
Specialni predmeti za hotele, restav-
racije in kavarne ter za pensije, me-
naje i. t. d.

G. in hr. dvorni dobavitelj

CHRISTOFLE & Cie

Dunaj L. Opernring št. 5.
(Neurichhof).

Ilustrovani cenovniki zastoj.

Po vseh mestih zastopniki-prodajalci.

Za jamstvo pristnosti nosijo vsi izdelki po-
leg stoječo tvorniško znamko in polno ime

CHRISTOFLE 3986

Za večjo tvornico se išče

spreten korespondent

Zahteve: kristjan, 23 do 26 let, samec, pop. znanje nemščine
in slovenščine v govoru in pisavi ter dobre splošne in trgovske
znanosti, stenografija, lična pisava, veselje, pridnost in spretnost
za samostojno delo. Upanje je da pride pozneje do potovanja.

Natančne ponudbe s sliko in prepisi izpričeval pod
K 4015 na naslov: Hassenstein & Vogler, A. G. na
Dunaju I/I. 3977

Narodno - napredno dijaštvo.
(Nadaljevanje.)

Tako torej priznavajo radikalci svojo krivdo. S svojo mistično nejasnostjo v političnih in verskih vprašanjih so si zelo mnogo škodovali, koristili pa samo klerikalcem. Ne

kor vsako drugo društvo tri delegate in šest tt.: I. U. C. Jože Kavčiča, I. U. St. Vane Radeja in abs. iur. Matej Suhac. » Morda bi bilo primerno, da bi delegati na to enketo ostali nekaj permanentni pripravilni odbor za I. kongres nar. napr. dijaštva in obdržali svoje funkcije do konstituiranja centralnega odbora O. s. n. n. d. — Če premotrimo sedanje stanje priprave za organizacijo nar. napr. dijaštva mora tudi najhuši pesimist priznati, da imamo vse kritične momente že za seboj in da je realizacija našega načrta le še vprašanje časa.

Avgust Agnola

Ljubljana,
 Dunajska cesta 13
 Izbrana zaloga
 namiznih in
 nastropnih
svetiljk
 najnovejše
 vrste
 po nizkih cenah

Velikani:

Kaiserin Auguste Victoria.	25.000	ton
Amerika	24.000	„
Cleveland	20.000	„
Cincinnati	20.000	„
Pres. Lincoln.	20.000	„
Pres. Grant	20.000	„

Brezplačna pojasnila daje

FR. SEUNIG

Ljubljana,

Kolodvorska ulica št. 28.

Lasne vpletke
(kite)

dolga preveza . . . K 3'—
polodolga preveza . . " 7'—
kratka preveza . . . " 8'—
                    "¹⁰   "¹²—
nečne svetle (bleed) in sive 20%, dražje
priporoča

S. Strmoli,
brivec in lasničar,
Ljubljana, Pod Frančo št. 1,
(vzaven četrtnega mesta).

Izdajajo vsa štampanjska dela so-
blodne in druge. Cena za delo določa S. K.
Kupuje zbirane in razne knjiške tisk
po najvišjih cenah.

1164

Julija Štor
v Prešernovih ulicah št. 8.
Največja zaloga modrih, črnih in svetlih
čevljev, čevljev za lase, čevljev in prstnih
goisverskih gorskih čevljev.

Elegantna in
jake skrbna
izvršitev po
vseh cenah.
8271

Julija Štor
Prešernova ulica št. 8
Ljubljana.
Najpriljubljenejši čevlji sodarstva.

Štedilna ognjišča „Triumph“

za gospodinjstva, ekonomije itd. v vsakršni izpeljavi.
Ze 30 let so najbolj priznana. Priznana tudi kot
najboljši in najprejše izdelke. Največja pri-
hranitev goriva. **Spesialiteta: štedilna ognjišča**
za hotele, gostilne, restavracije, kavarni, dr.
Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog
2040 franko proti doposlani znamki.

Tvornica za štedilna ognjišča Triumph
S. Goldschmidt & sin, Wels 18, Gorenje Avstrijsko.

Po Najvišjem dovoljenju Njega c. in kr. Apostolskega Veličanstva.

3644 **40. c. kr. državna loterija**
za civilne dobrodelne namene v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji zakonito dopuščena, ima
20.738 dobitkov v denarju s skupno vsoto 620.000 kron.

Glavni dobiček je: **200.000 kron**

Žrebanje se vrši nepreklicno 15. decembra 1910. — Ena srečka stane 4 K.

Srečke se dobe pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtstrasse 7, v loter-
ijskih kolekturah, tobačnih trafikah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradnih in v
menjalnicah; načrte za igranje dobe kupci srečk zastoj. — Srečke se pošiljajo poštine prosto.

Od c. kr. loterijsko-dohodarstvenega ravnateljstva (oddelek za državne loterije).

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvlaček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1910.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)

7-04 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, Gorica, Trst, Celovec.

7-28 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, St. Janž, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-12 dopoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, z zvezo na brzovlak v Celovec, Dunaj, k. k., Linč, Prago, Draždane, Berlin, Beljak, Badgastein, Solnograd, Monakovo, Kolín.

11-40 dopoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, Celovec, Gorica, Trst.

1-32 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, St. Janž, Straža-Toplice, Kočevje.

3-30 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, Gorica, Trst, Celovec.

6-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, z zvezo na brzovlak v Beljak, Celovec, Dunaj, k. k., Badgastein, Solnograd, Monakovo, Inomost, Frankobrod, Wiesbaden, Kolín, Düsseldorf, Vlissingen, Trbič.

7-40 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, St. Janž, Rudolfovo, Kočevje.

10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Gorica, Trst.

Odhod iz Ljubljane (državni kolodvor).

7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.

2-05 popoldne. Mešanec v Kamnik.

7-35 zvečer. Meša. cc v Kamnik.

11-30 ponoči. Mešanec v Kamnik le ob nedeljah in praznikih v mesecu oktobru.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu

Šentjanška premožokopna družba
je otvorila
v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7, I. nadstr.
svojo prodajno pisarno,
kjer se sprejemajo naročila na domači, priznani najboljši in najcenejši
karmeljski premog

Družba hoče na ta način prepričati, da bi se pri sedanjih
splošnih draginjah poljubno zvišale premogu cene, obenem pa
olajšati odjemalcem nabavo premoga.

Razprodaja
premog tudi **na drobno**
ter stane za kurjavo **K 1-20** za 50 kg franko v hišo postavljen.

Razen prodajne pisarne v Šelenburgovi ulici št. 7,
I. nadstr. sprejemajo naročila sledeče: t. r. Ivan Babič,
Dolenjska cesta; Mih. Kastner, Kongresni trg; Ed. Kavčič, Pre-
šernova ulica; Leskovic & Meden, Pod trančo; L. Mencinger, Sv. Petra
cesta; B. Sevar, Sv. Jakoba trg; Ant. Sušnik, Zaloška cesta; Fran
Trdina, Stari trg; Ivana Tonih, Tržaška cesta; Uradniško gospe-
darsko društvo, Kongresni trg.

Naročila in denar za šiko sprejema g. L. Kotnik, trg v Šiki.

Ključavničarstvo
Ig. Faschinga vdova
Poljanaki nasip št. 8.
Reichova hiša.
Velika zaloga
štedilnih ognjišč.
Izvrstne in solidne delo.
Cene zmerno. Popravila se
: : točno izvršujejo. : :

Največja zaloga napravah do najfiniših
otroških vozičkov
in navadne do najfinišje

Žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Naprave otroških vo-
zičkov in posušen.

Josip Rojina
krojač prve vrste
se nahaja sedaj v lastni hiši
Franca Jožeta cesta 3.
konkurira z največjimi trdkami
glede **finega kroja** in ele-
gantne izvršitve.
Tvorniška zaloga najfiniših angl.
in franc. specialitet blaga.
: Zavod za uniformiranje. :

Najboljši kosmetički predmeti
za otepšanje polti in telesa so:

Ada mila po 80 h.
da cream po 1 K.
da Monthol ustna voda po 1 K.
da zobni prašek po 60 h.
za obranitev in rast las:
da lasna voda po 1 K.
da lasna pomada 1 K.

Ti izdelki „Ada“, ki so oblastveno
varovani, so naprodaj le v

Orlovi lekarni
Ph. Mr. Josip Čizmar
v Ljubljani.
Kupujte zapno te domače izdelke!

Ta lekarna obstoji že nad 300 let.

Prva kranjska
tvornica klavirjev
Ljubljana
Hilšarjeva ulica 5 Recherjeva hiša
RUDOLF A. WARBINEK
Eksport v vse dežele.

Jamstvo šest let.

Priloga svoje prve vrste, za vsa podnebja
solidno narejene pianine, klavirje in
harmonije tudi celoorgane
za gotov denar, na dolga od-
plačila ali naposode.
Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno
in računijo najceneje.
Največja tvornica na avstrijskem jugu.

TÖRLEY
TALISMAN
CASINO RÉSERVE

Zelo važno za vsakega trgovca in obrtnika.

Ker je sedaj zadnji čas za naročilo

reklamnih koledarjev za l. 1911

si dovoljujem jih ponuditi vsem cenj. trgovcem in obrtnikom
komad že

od 15 vinarjev naprej z blokom in tiskom.

Z velepoštovanjem se priporočam

Fr. Iglič, Ljubljana, Mestni trg 11
trgovina s papirjem in galanterijo na drobno in debelo.
Vzroci na razpolago. Največja izber.
Cene brez konkurence. 3913

Na debelo in drobno.

||: Pri večjem naročilu velik popust ||:

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

znamenite Groharjeve slike

Primoža Trubarja
ustanovitelja slovenske književnosti
visoka 86 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta
reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.
Cena s pošto K 3.20.

Dobiva se v

NARODNI KNJIGARNI v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko
z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga

Red Star Line
Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kronland,
Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland,
ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje
med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost,
izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po
novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega
potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak orek popoldne
Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat
čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.
Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc Anversa
v Ljubljani, New York
Kolodvorska ulica odslej št. 26,
od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „Pri Starem Tišlerju“.

Betonsko podjetje. Tvornica umetnega kamenja in marmorja
ZAJEC & HORN

Izdelovanje kamnoseških del iz „umetnega kamenja“ kakor:
stopnice, postamente, balustrade, ornamente in kipe, vrtno ograje po
načrtu, podboje za hišna vrata, nagrobne spomenike, vodovodne mušlje,
cementne cevi itd.

Prevzemanje kanalizacij in fundamentev za stroje v izvršitev.
Umetni marmor (Carvalyth patent) za obhajilne mize, oltarje, pre-
vleko stebrov in sten v cerkvah, privatnih in javnih hišah.

Kytilnih kameneles je izmed najboljših tlakov za cerkve, javne in za-
sebnostne stavbe. Zelo prilagoden za pisarne, hodnike, sobe; tiha hoja, topel,
brez špranj (zato iz zdravstvenih razlogov priporočljiv) lahko snazenje,
nezgorljiv, v poljubnih barvah od najpreprostejših do najfinišje izvršitve

Projektiliranje in izvršitev železobetonskih stavb:
stropov, mostov, rezervarjev (sodov za vino) in celih tovarn po inženirju-
strokovnjaku, kateri daje na željo tudi strokovna mnenja.

Telefon 287. Ljubljana, Dunajska cesta 73. Telefon 287.

Hotel Liburnija
(Narodni Dom) v Voleskem
obliki poplanske glavnici hotel v Ljubljani
Opotija,
stoji ob državni cesti v bližini po-
staje elektrificacije železnice. Preskrbljen
je z vodo- in električno raz-
svetljavo. Sebe imajo krasen razgled
na morje. V hotelu je restavracija
z izvrstno kuhinjo. Tudi so zna-
menita istraha in daljnosežna vna-
šna zbirna.

SINGER šivalni stroji
na vse to mogoče namenu,

ne samo industrijske stroje, nego za vsa živalna dela v ročnem, se lahko dobijo pri nas.

Pazite na to, da kupujete v naših Naše prodajalnice spoznate po ugotavljanju.

SINGER Co. d. d. za šivalne stroje.
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.

August Replić
soder v Ljubljani 40
Kolezijska ulica št. 16 (v Trnovu) :.
izdeluje, popravlja in prodaja vsakovrstne

sode
po najnižjih cenah.

Pozor gg. trgovci in obrtniki!
Najlepše in najhvaležnejše darilo je

„Reklamni koledar“
Zahtevajte vzorce in cene, v zalogi imam najkrajše vrste v ceni od 20 vinarjev nadalje.

Največja izbira božičnih in novoletnih razglednic ter najraznovrstnejših okrasov za božično drevo.

Naročila se z obratno pošto izvršujejo.

3887 **IV. BONAČ, LJUBLJANA.**

ORIGINAL OTTO MOTOREN

Za svetilni plin, sesalni plin, bencin, bencol, petrolej itd.

Pazite: motorji za surovo olje sistem Diesel.

Zahtevajte specialni prespekt 502 L. 2.

Specialni oddelek: Stroji za žage in obdelov. lesa.

Popolne opreme žag in mizaric.

LANGEN & WOLF, WIEN. X

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11
priporoča

klobuke
cilindre, čepice itd.
najnovejše fasone
po najnižji ceni.

POZOR TRGOVCI! Kdor hoče za 20—30% ceneje kupiti kot povsod drugod

REKLAMNE KOLEDARJE
s korbico in brez njega, z ogledalom itd. na željo tudi s tiskom firme zastoj — dalje 3870

BOŽIČNE IN NOVOLETNE RAZGLEDNICE
na debelo in drobno, naj se obrne takoj (posebno zaradi koledarjev) na tiskarno in trgovino s papirjem

L. PEVALEK LJUBLJANA, Židovska ulica 4.

Popravlja in preoblike točno in cen.

Jos. Vidmar
Ljubljana
Pred školijo 19, Stari trg 4,
Prešernova ulica 4.

solnčnike in dežnike
domačega izdelka priporoča

Šampanjec Bouvier
izborna tuzemska znamka.

Štajerska vina v steklenicah
izredne kakovosti! 3815

Vrste: **rizling, „Tigermilch“, „Murperle“.**

Dobi se v Ljubljani v vseh boljših restavracijah.

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev
registrirana zadruga z omejeno zavezo
s sedežem v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 11 (Kolizej).

Zaloga pohištva lastnega izdelka in tapetniškega blaga.

Izvršuje vsa mizarstva stavbna dela.

Lastna tovarna na Glincah pri Ljubljani. 2266

Ustanovljeno leta 1842.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža
Brata EBERL
Ljubljana 343

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja,

Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. **Delavnica:** Igriška ulica št. 6.
nasproti hotela „Union“.

Ustanovljeno leta 1842.

Za Miklavževa darila
Knjige s slikami za otroke:

Deca roma okrog doma, broš. . . K	—24	* Knjižica za mladino 21, 24 zv. a K	—50
Naše domače živali, broš. . .	—40	13, 14, 26, 29, 30, 31 zvez. a	1—
Noetova barka broš. . .	1-50	27 in 28 zvezek a	2—
Kaj pripoveduje čarovnica, broš. . .	1-20	* Kapitan Zar ali klet v tihem morju, vez. . .	1-20
Podobe iz živalstva, broš. . .	—80	Kočevar F.: Mlinarjev Janez. Zgodovinska povest . . .	—80
(Leporello) . . .	1-50	Kosi Ant.: Zlate jagode. Zbirka basni, vez. . .	1—
Pavluša in nuša . . .	3-60	Spisi Kristofa Šmida:	
Palčki Poljanci . . .	—40	Ljudevit Hrastar: Gobček . . .	—80
Radost malih, broš. . .	1-20	Jozafat: Kraljevi sin Indije . . .	—80
Snegulčica, broš. . .	2-40	Pridni Janeček in hudobni Mihec . . .	1—
na lepenki . . .	—60	Kanarček. Kresnica. Kapelica v gozdu . . .	—60
Trnjeva rožica . . .	—80	Slavček . . .	—60
Vesela mladina, broš. . .	—70	Ferdinand . . .	—90
Vesela družbica . . .	—40	Jagnje. Starček z gore . . .	—80
Zlata radost . . .	1-50	Pirhi. Ivan turški suženj. Krščanska obitelj . . .	—80
(Leporello) . . .	—70	Hmeljevo cvetje. Marijina podoba . . .	—80
Živali naše prijateljice, broš. . .	2-40	Ludovik, mladi izseljenec . . .	—80
Modri Janko . . .		Najboljša dedščina. Les ni križ . . .	—60
		Rapi A.: Mladini, vez. . .	1—
		* Dane, vez. . .	1—
		Trošt Ivo: V srca globini. Povest, vezana . . .	1—
		Na rakovo nogo, vez. . .	—80
		Zupancić Oton: Pisanice. Pesmi za mladino . . .	—80

Najcenejše in najbolj praktično božično darilo
za zasebnike po tovarniških cenah, ponuja naravnost od izdelovalca

Karel Kohn, Nachod, Češko
tkalnica za platneno, pavolnato in damastno blago.

1 kos najf. tkanine za perilo, 20 m dolg in 84 cm širok za K 11—;
1 kos belega, voljnega, nepokončljivega rožnatega platna, 20 m dolg, 84 cm širok za K 13-50;
1 kos močnega posteljnega blaga, 14 m dolg, 150 cm širok, zadostuje za 6—7 rjuh, za K 14-50;
1 kos močnega šifona, 20 m dolg, 84 cm širok za K 9-20;
1 tucat belih platneno-damastnih brisač 50/110 vel., K 4-90;
1 tucat belih, platneno-damastnih brisač, čisto platno, lepih, secesijskih vzorcev, 50/110 vel., za K 8—;
1 tucat damskih žepnih robcev z atlasovim robom po K 2-20, s cvetličnim vzorcem po K 3-40;
moški, čistoplatneni robci po K 4-50 do K 7— tucat platnenih ali barvastih.

Splošno priljubljene so moje odbire ostankov v 3 cenah, obstoječe iz 4—5 m dolgih, brezhibnih ostankov, posteljno in blago za predpasnike, belo platno za srajce, oksfordi za srajce, flanele za bluze, rips in modni cefirji, vse vrste zajamčeno pralno po treh cenah: 40—45 m K 16—40—45 m prve vrste K 17-90, 40—45 m najprve vrste K 19-80.

Največja izbira vseh vrst posteljnega, telesnega in namiznega perila, cefirjev, grizetov, brisač, barhentov itd. Vzorci vseh vrst (ostanki izključeni) na zahtevo gratis in franko. Neugajajoče vzamem franko brez pomude nazaj in vrnem denar. 3835

AUSTRO-AMERICANA

Polniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in za neslajne potovali naj se obrnejo na

Simona Kmeleka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Vsakevstrana Pojasnila daje se brezplačno.

F. K. Kaiser puškar
v Ljubljani, Selesburgove ulice št. 6
priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov
lovskih potrebščin, vseh del koles (biciklov) kakor tudi umetnih ogenj

po najnižjih cenah.

Popravlja pušk, samokresov, biciklov točno in solidno.

Cenovni zastoj in polna garanta.

Narodna knjigarna v Ljubljani
Prešernova ulica št. 7.